

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Ponovno na afričkom tlu

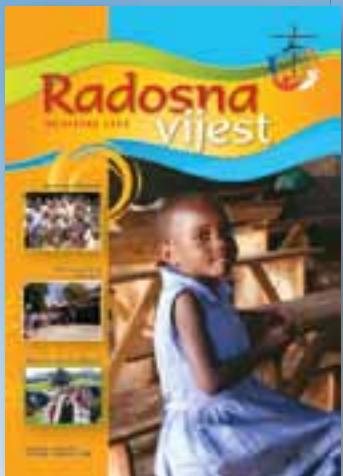

Skroman početak
velike vjere

Pastoralni susreti u dijaspori

Apostolat molitve

Da se kršćani, nadahnuti Božjom riječju, zalažu u služenju siromašnima i patnicima.

Sadržaj

Uvodnik U središtu Iz života naših misionara

Intervju Apostolat molitve Vijesti iz Crkve u svijetu

Vijesti iz Crkve u Hrvata

Iz Dnevnika jednog misionara Misijski velikani

Trpljenje i križ – postelja spasenja	3
Pastoralno planiranje kao nezaobilazan zadatak Crkve	4
Ostala joj je samo molitva	6
Ponovno na afričkom tlu	7
Skroman početak velike vjere.....	8
Pastoralni susreti u dijaspori	9
Svećenici na duhovnim vježbama	11
Hrabo svjedočiti Evangelje.....	12
Misijska nakana za rujan	14
Kralj darovao zemljište za gradnju katoličke katedrale	15
Biskupi: "zagrljaj osoba s poteškoćama: najznačajniji trenutak Papina posjeta"	15
Europski susret predstavnika organizacija "Mive"	16
Posjet misionarke iz Brazila	17
Korizma i ljubav za siromaše	17
Posjet misionara Borisa Dabe	17
Kršćanska ljubav ne poznaje granice	18
Dan molitve za prognane kršćane u Iraku.....	18
Opet "odmor" u Kabululuu	19
Blaženi Josip Ancheta - apostol Brazilia	21

Izdavač: Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: v.l. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** don Ivan Štironja
Godišnja preplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisk: Grafička Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Impressum

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Nova ves 4, HR - 1000 ZAGREB
Tel. 01/46 69 253, Fax 01/46 69 254
E-mail: missio.croatia@zg.t-com.hr
web: www.misije.hr

Kunski ūro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR00
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 0387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.misio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Trpljenje i križ – postelja spasenja

U svojoj evanđeoskoj Besjedi na Gori Isus „progonjene zbog pravednosti“ naziva blaženima i naglašava da je njihovo kraljevstvo nebesko (Mt 5, 10). Na kraju osam „blaženstava“ Isus ponavlja sličnim riječima: „Blago vama kad vas – zbog mene – pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas!“ Potom poziva na radost i klicanje, jer „velika je plaća vaša na nebesima“, te upozorava: „Progonili su tako proroke prije vas!“ (Mt 5, 11–12)

Piše don Ivan Štironja

Time je Isus u svoj evanđeoski program širenja kraljevstva nebeskoga na zemlji uvrstio trpljenje i progonstvo kao trajnu vrijednost, koja će pratiti sve one koji budu prihvatali i naviještali radost spasenja. Isus ne okoliša. Otvoreno upozorava da evanđeoska riječ – život po evanđelju, ima svoju bolnu cijenu i trpeću plaću. Tko to prihvati i ustraje, ne samo da je blažen, nego je i sol zemlje i svjetla svijeta (usp. Mt 5, 13–16).

Križ se u Novom zavjetu spominje gotovo trideset puta, redovito vezan uz Isusa. Promatruјуći Isusov život, od rođenja u betlehemskim jaslicama do posljednjeg daha na Kalvariji, sâmo je trpljenje u znaku križa, ali u potpunoj slobodi prihvaćanja i predanosti Očevoj volji. Slobodno možemo reći da je križ Kristova postelja na kojoj se rađa spasenje svijeta. Koliki su kršćani na postelji svoje bolesti, vjerujući Kristu, zadobili spasenje!?

Po Isusu križ dobiva potpuno novi smisao. On više nije „ludost“, nego „sila Božja“ (1 Kor 1, 18), znak spasenja. I svaki onaj tko časti i prihvata križ u ime Isusovo, zadobiva spasenje, postaje pobjednik, Kristov učenik i misionar, prorok i navjestitelj Božjega kraljevstva.

Glede prihvaćanja križa, Isus upozorava: „Tko ne nosi svoga križa i ne ide za mnom, ne može biti moj učenik.“ (Lk 14, 27) To se odnosi na sve ljudе svih vremena. Kao što su za Isusa njegovi mučitelji dovikivali: „Neka sada side

s križa, pa ćemo povjerovati u nj!“ (Mt 27,42), nudeći mu oslobođenje, to se isto obećanje u vidu pomilovanja nudi svima onima koji se nađu uza svoje svakodnevne križeve i postelje.

S Pavao piše: „Svi koji se hoće praviti važni tijelom, sile vas na obrezanje, samo da zbog križa Kristova ne bi trpjeli progonstvo.“ (Gal 6, 12) Česte su pobune protiv križa, pa time i ponude slobode i spasenja mimo križa. Dogadale su se i na ovim našim prostorima, a možda se događaju i u našim vlastitim životima, sve iz slabosti ili želje za brzim „spasenjem“ tijela.

No protivljenje križu može biti i znak bahate sile i ohole snage. To na poseban način osjećaju kršćani u Iraku, kojima prijeti potpuno istrijebljenje. Zadivljuje njihov hrabar primjer vjere. Slično se događa i u nekim drugim dijelovima svijeta, osobito azijskog i afričkog kontinenta, gdje vladaju razni fundamentalizmi i gdje se ubija u име Božje. Spasi puk svoj, o Gospode!

Mi, koji „na svom tijelu nosimo biljege Isusove“ (Gal 6, 17), ostanimo hrabro s Marijom pod križem Kristovim, ostanimo postojani u vjeri i molitvi, ustrajno moleći za progonjenu braću i sestre, kako bismo svi skupa bili blaženi, svjetlo svijeta i sol zemlje, istinski misionari, proroci i navjestitelji Kristove pobjede po križu, koji je sigurna postelja spasenja.

Piše dr. Milan Šimunović

Svi, a posebno "biskupi, imaju zadaću promicati jedinstvo mjesne Crkve u njezinoj predanosti misijskom radu", kaže papa Franjo u svojoj poruci za ovogodišnji Svjetski dan misija. Kao razmišljanje za "misijski" mjesec i Svjetski dan misija izabrao sam odломak iz svoje knjige *Pastoral za novo lice Crkve*, u kojem donosim neke ideje u svezi s pastoralnim planiranjem. Predloženo može poslužiti i za organiziranje misijskog pastoralala u župi, posebno za oblikovanje župne misijske skupine. To je zadaća Crkve.

U prvome redu treba reći da to pastoralno planiranje nije samo djelo župnika, pa ni njegovih najužih suradnika u kabinetu, odnosno župnomu uredu. Uvezši u obzir da je evangelizacijsko djelo zadatak svih kršćana, svi trebaju sudjelovati u izradi, donošenju i provođenju pastoralnih planova. Premda je to ponekad teško izvedivo i traži velike organizacijske napore, što više, ponekad i s manje uspjeha, ipak je plodnije nego kada to radi pojedinač ili samo "elita". Ako ima više vjernika, prepostavlja se da će zaključak biti bolji.

Pitanje pastoralnog planiranja i programiranja

Prema A. Fallico, "slaba točka" pastoralala naših kršćanskih zajednici

Pastoralno planiranje kao nezaobilazan zadatak Crkve

ca ima korijene u tradicionalizmu i klerikalizmu, u svojevrsnu spiritualizmu, integrizmu, liturgizmu i ritualizmu, odnosno sakramentalizmu, često "bez pokrića", odnosno evangelizacijske podloge. Nemalen broj pastoralnih djelatnika – prezbitera i laika troši sve najbolje snage u organiziranju tzv. pastoralala emergency, koji se iscrpljuje uglavnom u vjeronauku za djecu, dijeljenju sakramenata i obredima, održavanju objekata, uredovanju, asistencijalnom karitasu, služenju misa kojima se "pokriva" svaki događaj, čime se često misa devalvira, zanemarujući pritom bogatstva drugih oblika liturgije, koji imaju izričito evangelizacijski karakter. Drugim riječima, liturgijsko-pobožni pastoral mora se nužno revidirati i obogaćivati evangelizacijskim pastoralom.

Dijalog s novim naraštajima

Postoji opasnost da se ne uoči sve ono što može poslužiti da se dade novi život, "vjetar u krila", drugačije usmjerjenje, svakako življe i svježije, koje više odgovara znakovima vremena, iz proročke smjelosti, prikladnije očekivanjima Duha,

usmjerenjima učiteljstva i pravim potrebama naroda Božjega. Drugim riječima, hitnost nove evangelizacije, koja prepostavlja drugačiju teološku pripravu, inovativnu metodologiju, suvremeniji kulturni govor, ažurirani studij područja, kategorija, društvenih skupina, koje su zahvaćene novim izazovima, društvenim fenomenima, kao što su organizacija, društvena pokretljivost, nova tržišna ekonomija. To je inkulturacija evanđeoske poruke, koja uključuje nužnost dijaloga s novim naraštajima.

Prema ranije iznesenoj potrebi prijelaza iz pastoralala očuvanja prema pastoralu poslanja, odnosno perspektive, potrebno je pastoralno planiranje i programiranje koje želi pomoći kršćanskoj zajednici da bude svjesnija kako naše vrijeme nije vrijeme jednostavnog očuvanja postojećega, već u prvom redu poslanja. To je hitno kako bi se dogodila i vjernost Drugomu vatikanskom koncilu i pokoncilskim dokumentima, osobito onima Ivana Pavla II., koji su pravodobni odgovori na duboke povijesne promjene. Istina, nije lako riješiti pitanje "prevodenja" sadržaja tih dokumenata u konkretne pastoralne

programe, ali to je nužno kako bi se dogodio *pastoral odgovora*, koji slijedi pedagošku potrebu polaženja od konkretnе situacije u kojoj se nalaze oni kojima je spasenje ponuđeno.

Proročka zajednica

Novi pastoral mora nužno voditi računa o dubokim promjenama koje su se dogodile i trajno se događaju u svijetu i u nas, a posebno o posljedicama obrambena Domovinskog rata na ovim prostorima. Stoga bi naš prioritet trebao biti:

a) programiranje kao pastoralni izbor, kako bi naše zajednice bile uvijek sve više "proročke zajednice", uz uvjet da se poštuju neki temeljni zahtjevi;

b) metoda koju treba slijediti u programiranju: snimanje situacije, teološko-pastoralna refleksija, uočavanje i prijedlog pastoralnih ciljeva i operativnih modela.

Gоворити о програмирању значи говорити о дјелујућој Цркви. Истина, Црква је милона стварност, односно Божји дар. Међутим, она је од Бога позвана у повјести дјеловати и очитовати Кристову присутност и дјелovanje. Ако је истина да никакве институције Бога не могу обvezivati у дјелjenju његових дарова, истина је također да Бог дјелује по посредnicima који су позвани размишljati о најboljim начинима дјелovanja. У том задатку Црква би требала бити вјерна Кристову начину дјелovanja. Оствarenje тога нјезина poziva, то јест да буде знак и instrument Kristove присутности и дјелovanja у повјести, traži од Цркве не само ортодоксију (вјерност садрžaju kršćanske poruke), već također i ortopraksu (вјерност Božјему начину дјелovanja).

Programiranje – inkulturacija evanđelja

Izvoditi pastoralno programiranje значи определити се за избор који ће omogućiti kršćanskoj zajednici да иде путем trajnoga rasta:

– *unutar sebe same*: prema све većem zajedništvu, које се изражава у одgovornom sudjelovanju

svih članova у životу и у проблемima same zajednice: zajedništvo које се темелију на пријављању уз ријеч Božju, прихваћено као животно usmjerjenje;

– *u služenju svijetu*: posredstvom svjedočanstva вјере, konstruktivna dijaloga са svima, у зајагању за потребне и rubne (socijala i karitas), jer управо tim svjedočenjem kršćanska zajednica evangelizira svijet.

Drugim riječima, pastoralno programiranje значи: помоći kršćanskoj zajednici да буде све више autentična proročka zajednica, у trajну osluškivanju Božje riječи, у ставу обраћења и evangelizacijskog зајагања.

Prije nego iznesemo основне поставке за programiranje, потребно је posvijestiti neke темелjne критерије које треба поштовати у сваком pastoralnom programiranju. У првом redu потребно је:

– snimiti ситуацију односно pastoralnu praksu,

– učiniti teološko-pastoralnu refleksiju, која уочава nužne odnosno kritične probleme.

Posredstvom тога dijalektičког одnosa između ситуације/prakse i pastoralne refleksije moguće је доћи до тога да се zасната operativni modeli. То зnačи да је потребно поставити јасан цил односно zajednički pastoralni plan који се жели постићи, а тaj plan мора водити računa о tome да има неки цил, конкретно:

a) Da se под водством жупника i жупнога pastoralnog vijeća оформи radna grupa која ће тijekom dogovorenog vremena проводити испитивање, истраживање, сабирати податке и omogućiti да се izvrši teološka refleksija која ће помоći да "подаци проговоре", односно да се препознају smjerovi обнове župne zajednice;

b) Da se raspravi концепт жупе који се жели stimulirati, у hrvatskom slučaju onaj који предлаже dokument HBK-a *Župna kateheza u obnovi župne zajednice*, то јест жупа као zajednica (zajedništvo) zajednica, односно zajedništvo s Богом i međusobno zajedništvo župljana, у jedinstvenom poslanju.

Hitnost nove evangelizacije, koja pretpostavlja drugačiju teološku pripravu, inovativnu metodologiju, suvremeniji kulturni govor, ažuriraniji studij područja, kategorija, društvenih skupina, које су zahvaćene novim izazovima, društvenim fenomenima, као што су организација, društvena pokretljivost, nova tržišna ekonomija. To je inkulturacija evanđeoske poruke, која уključuje nužnost dijaloga s novim naraštajima.

Novi pastoral mora nužno voditi računa o dubokim promjenama које су se dogodile i trajno se događaju u svijetu i u nas, a posebno o posljedicama obrambena Domovinskog rata na ovim prostorima.

Konkretnije, nije достатна dobra volja, već treba dobra vizija. Ako se прихваћа концепт жупе као zajednice zajednice, onda треба бити спреман на стварање tzv. posebnih zajedница које ће дјеловати у dinamičном suodnosu, slijevajući se u nedjeljno euharistijsko slavlje. То је, на kraju, и цил којему све smjera. То је uporišна тоčка, svojevrstan lajtмотив, који пројима сва подручја pastoralnoga дјелovanja i nadahnjuje све itinerarije.

e) Da se осигуруju mehanizmi provedbe, konkretно жупна vijeća i pojedina povjerenstva, odnosno odbori.

Nema sumnje да би пoneki pastoralni djelatnik, a možda i skupina ili жупна zajednica, suočivši се sa zahtjevnošću i neizvedivošću nekih novih pastoralnih usmjerjenja i postavki, могао zaključiti да је све то "zanimljiva utopija". То nipošto не зnači да се kršćani mogu prepustiti volji Božjoj, prema onoj да човек snuje, а Бог određuje. Nije dosta поставити високе ciljeve, makar имали и snagu crkvenoga učiteljstva – потребно је покренuti mehanizme који ће то provoditi.

KAMERUN
s. Josipa Šprajc

Janette nije bolesna, ali ne može izvan kuće, ni na dvorište, ni u crkvu. Godinama je to činila s veseljem i uvijek bila prva na svetoj misi, još dok je sveta misa bila u maloj crkvi, koja je prva izgrađena. Pomagala je kod gradnje sadašnje, velike crkve. Sada je jako, jako umorna, preslabia i ne može stajati na nogama više od dva do tri koraka bez svojega čvrstog bambusovog štapa. Sve što sada radi je molitva. Još uvijek moli na svom endou jeziku, jer na njemu su učili vjeronauk.

Ostala joj je samo molitva

I susa sam blagovala uvijek. Bila sam vjenčana u crkvi. I nakon što mi je suprug umro, uvijek sam blagovala Isusa. Isus mi je uvijek pomogao. I sve dok sam mogla, išla sam blagovati Isusa." Tako je jednostavnim riječima ponavljala ono što je njoj važno. Na mnogim je plemenskim jezicima tako lijep prijevod – kod svete mise mi blagujemo Isusa. Zatim je potražila svoj džep i iz njega izvadila svoju krunicu i rekla: "Tako ja molim. Danas je VELIK MARIJIN DAN!" Došli smo naime k njoj na svetkovinu Velike Gospe. Otpjevala nam je svojim drhtavim glasom pjesmu koju su davno učili. Na pitanje što to znači, jer osim riječi Marija nismo ništa razumjele, rekla je: "Uvjiek dođi k Mariji i ona će tvoju molitvu odnijeti pred Boga, a on nikada ne odbija Marijin zagovor!"

Ta je rečenica odzvanjala u nekoliko navrata za vrijeme duga misnog slavlja kao vodilja naše katoličke ženske organizacije: "Po Mariji k Isusu!" Kratko je ispričala svoj život. Gotovo su svi iz obitelji umrli, ostala joj je nećakinja i njezina obitelj u gradu.

Obećali smo doći ponovno. Svaki put iznova Janette zahvali svojim tihim glasom za svaki naš dolazak.

Novi školski početak

Polako se pripremamo za novi školski početak i molimo Gospinu zaštitu za svu našu djecu. Prošla je bila i teška i tužna. Dvoje djece umrlo je gotovo na kraju školske godine. Bilo je teško gledati patnju i bol duga liječenja. Ravnatelj i učiteljji odlazili su u 14 km udaljenu bolnicu u posjet, pokušali ohrabriti dijete i obitelj, ali najčešće samo u tišini gledali tu patnju. Kad je djevojčica bila otpuštena iz bolnice na kućni oporavak, svakako je htjela biti u školi, jer se pripremao prijamni ispit za srednju školu. Na kraju ju je ravnatelj morao poslati kući dok se ne oporavi, jer nije mogla stajati na nogama od umora i slabosti. Bilo je to svega koji dan prije same smrti. Ujutro na dan prijamnoga umrla je u bolnici. Ravnatelj je znao, ali djeci nisu ništa rekli sve dok ispit nije prošao.

Tada su sva djeca iznova ispitivala o umrloj djeci: "Boli li ih sada? Gdje

su? Mogu li nas oni vidjeti? Što rade?" I pratili ih svojim molitvama u crkvi.

Mnoštvo pitanja i duga gledanja u lijepo nebo, a onda su počeli nabratati sve koji su umrli u njihovoj obitelji i za koje oni mole.

Kod nas je već mjesec dana u pomoći s. Marija Barbara Šprajc, dok se naše mlade sestre ne vrate sa svojih završnih priprema za polaganje svojih zavjeta.

Koliko novosti i učenja jezika, običaja, koliko veliko mnoštvo malih i velikih životinja... I tri će mjeseca brzo proći te doći vrijeme povratka.

U vaše molitve stavljamo sve nas iz našega lijepoga, ali ne više i mirnog Kameruna, zemlje koja je do nedavno bila sigurna i mirna. Sjever naše zemlje ostaje svaki dan sve opustošeniji i tužniji. Mi koji smo u samom središtu nismo još zahvaćeni tim zlom. No patnja naroda, strah i neizvjesnost prisutni su svakim novim dolaskom putnika sa sjevera.

Molimo za sve vas radostan početak školske godine.

Zahvalne sestre karmeličanke Božanskog Srca Isusova.

Ponovno na afričkom tlu

Dragi prijatelji misija!

Sve prolazi – brzo leti – prema vječnosti. Tako i moja „subotnja godina“ brzo prođe. U četvrtak 31. srpnja ponovno sam osjetio pod nogama crno afričko tlo. Sad vas pozdravljam iz moje druge domovine Ruande. Želim se svima i svakom posebice od srca zahvaliti za vašu ljubav – za sve što ste učinili za mene za vrijeme moje subotnje godine.

To je bio odmor s misijskom animacijom u mojoj hrvatskom narodu – u Crkvi Hrvata, kojoj od rođenja pripadam po mojim roditeljima. Tako sam u ovoj godini mogao posjetiti 59 župa – većinom nedjeljom i blagdanima. Tom prigodom govorio bih po dva-tri ili četiri puta u danu. Posjetio sam dvadesetak različitih škola te više misijskih i molitvenih zajednica. Dva puta sam bio u Njemačkoj i posjetio tamo naše hrvatske misije u kojima rade moja subraća salezijanci. Jednom sam uživo nastupio na Hrvatskoj televiziji, na prvom programu, tri puta na Hrvatskom katoličkom radiju i tri puta na Radiju Marija. Svugdje sam nastojao približiti svijetu svoju drugu domovinu Ruandu – da bi naši ljudi i katolici mogli upoznati život ljudi u Africi i rad misionara među siromašnim ljudima.

Znakovi dobroće i velikodušnosti

Moram priznati da mi je bilo lijepo. Čudesan je i bratski bio prijem braće svećenika, časnih sestara i mnogih vjernika prijatelja misija. Toliko zanimanja – da su mi mnogi rekli da bi me slušali cijeli dan. Da bi poštadio njih i druge – ponudio sam im moju najnoviju knjigu, *Bitka se nastavlja*, jer nije leti, a što je zapisano, ostaje i može se uvijek upotrijebiti.

Upoznao sam mnoge župe u kojima djeluju misijske zajednice – u kojima mole djeca i odrasli za misionare, organiziraju razne akcije, kao pravljenje i prodavanje

kolača, športski i kulturni nastupi te razne večeri – sve to za misije! Ima starijih žena i ljudi koji po otpadu skupljaju plastične boce, prodaju – ne za sebe, nego opet za misije!

Koliko darova – kakvih darova! Od male djece koja su pred Božić, u vrijeme došašća i korizme, ispunjavala malu misijsku kutijicu. Malo veća djeca čak svoje novčane darove za imendane, rođendane, prvu pričest i krizmu – dadoše mi za siromašnu djecu, „da i oni mogu biti lijepo odjeveni, siti i ići u školu“. Zanimaju se za kumstva. Nepoznati ljudi po svojem župniku poslaše mi kuvertu na kojoj je pisalo: „Od zlatnine (prstenja, naušnica, narukvica i lančića) za siromašnu djecu i gladne.“ Kako ti – Božji ljudi – lijepo unovčiše svoje zlato i srebro!

Po jednom župniku stiže mi zaista velik dar za naše prilike – da sam se uplašio. Od koga je to? Župnik mi reče da je to od jedne siromašne udovice koja je dugo štedjela da bi dala za gladne i siromašne u Africi!

Bilo je slučajeva da mi jedna ista osoba dođe nekoliko puta, pa mi svaki put udijeli dar od onoga što je uštedjela. Na moju primjedbu da me je strah da oni daju previše a da nemaju za sebe, reče mi: „Nisam ni ja ni moji gladni, ali ne možemo imati sve što bismo voljeli...“

RUANDA
– don Danko Litrić

Ovdje me čekaju mnoga siročad, bolesnici, zatvorenići...

Ne usudim se nikoga posebno imenovati. Tko bi mogao sve izbrojiti! Pojedinci, obitelji, poduzeća. Mnoge ne poznam. Ali Bog zna svakoga i sve. Ja samo moram reći da me je ova godina u mo-

jem narodu obodrila i ojačala – da budem još i dalje misionar. Neki me pokušaše zaustaviti. Znam da se brinu za mene, jer se nikad ne zna što se može dogoditi u Africi. I ovih dana u Ruandi, nakon 20 godina od genocida, pišu i govore na radiju protiv Katoličke Crkve. Sad je neki mir, sutra može izbiti rat...

Rekoše mi neka braća svećenici, prijatelji: „Sad si se privikao ovde i tu možeš biti misionar, star si, bolje da umreš ovde gdje će tvoji prijatelji dolaziti na tvoj grob...“ Ali ja znam i to sam i sam vidio: kod nas ima puno više svećenika, svi znaju za Isusa. U Ruandi je puno veća potreba. Svjestan sam da sam star, ali moram pomagati mojim mladim nasljednicima dok mi Bog daje snage. Što se tiče mog jek groba – neka me pokopaju tamo gdje umrem. Isus će me naći svugdje na svoj i naš Dan!

Želim nastaviti svoju misiju tamo gdje me je Bog pozvao prije 33 godine – pa do Božje volje! Ovdje me čekaju mnoga siročad, bolesnici, zatvorenici... i moje sestre „prijateljice siromaha“, po kojima će najviše uroditи plodovi kršćanske i ljudske dobrote.

Kako mi je i što sada radim, o tome ću vam pisati sljedeći put. Sad vas sve od srca molim da molite za mene, da budem pravi Isusov misionar – svjedok Isusove ljubavi! A ja ću se, s mnogim mojim prijateljima u Ruandi, moliti za sve vas – da ostanete čvrsti u vjeri i ljubavi.

Zahvalni don Danko Litrić,
misionar

Skroman početak velike vjere

Dragi prijatelji! Pred vama su dvije fotografije na kojima su isti ljudi, isto mjesto, s vremenским razmakom od mjesec i pol dana. Prva prikazuje katoličku kapelu u gradu Taganrogu, u Rusiji, posljednja sv. misa unutar zidova stare kuće. Na drugoj fotografiji su na istome mjestu, umjesto zidova od zemljanih cigli, temelji za novu kapelu. Vjernici su na prvoj fotografiji u molitvi, a na drugoj u radosti zbog započetih radova.

Dugo smo, godinama, čekali te trenutke. Kada sam jednoj redovnici pričala o početku izgradnje naše crkve, ona mi je izrazila sućut; mislila je na poteškoće koje gradnja donosi. Nama je u staroj kapeli bilo tako tijesno, tako maleno, tako vruće da poteškoće gradnje ne osjećamo kao teret, već kao oslobođenje.

Poslije pripreme projekta, za koji smo dugo skupljali novčana sredstva, poslije dobivene gradevinske dozvole, napokon smo u travnju ove godine imali sve uvjete da možemo, makar sa skromnim sredstvima, ali s velikom vjerom započeti izgradnju. Vjera nam je zaista potrebna, jer to nam je jedino sigurno sredstvo s kojim računamo. Novčanih sredstava za dovršenje

nemamo. Zato smo slobodni zamoliti sve one koji žele učiniti nešto lijepo za Boga, evo prigode – pomoći u izgradnji jednoga malog svetišta gdje će se prinositi molitve Bogu i slaviti misa.

Ovo nije izgradnja velebnog zdanja, to je mala kapela sa sakristijom i isповjedaonicom te prostorijom za malu djecu za mise. Ono najnužnije za malobrojne katolike na ovim prostorima.

Unaprijed od svega srca svima hvala. Boga ne možemo nadmašiti, on će velikodušnost svima preobilno nagraditi. Neka se u svemu proslavi Bog, kako u našem radu, tako i u ljubavi onih koji nas podržavaju.

Zahvalne karmeličanke Božanskog Srca Isusova iz Taganroga: s. M. Augustina, s. Mirjam i s. M. Karmela

ISLAND
– s. Celestina Gavrić

Pastoralni susreti u dijaspori

Dragi prijatelji misija!
Prije svega želim srdačno zahvaliti na susretima, na svoj pažnji i podršci, na svim svjedočanstvima zajedništva vjere i njezina navještaja za vrijeme moga ovogodišnjeg boravka u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Susret misionara je svakako bio veliko bogatstvo i obogaćenje, a o tome ste sigurno već čuli i čitali, a ima i onih koji su u jednoj ili drugoj prigodi bili i s nama, odnosno bar s nekim od nas misionara. Mislim na župe i vjerničke zajednice koje smo posjetili u Sarajevu, a osobito na moj dragi Travnik, s našim draguljem Petrom Barbarićem.

Ne mogu ne spomenuti sa zahvalnošću naše domaćine, predvođene uzoritim kardinalom Puljićem, koji nam je svjedočio majčinsku prisutnost Crkve svojom osobnom prisutnošću cijelo vrijeme s nama.
A sada evo i nešto iz života Crkve ovdje na Islandu.

Zašto trebamo inkulturaciju?

Ovdje, na istoku Islanda, Egilsstaðir je vrlo lijepo mjesto. Ljudi i priroda se lijepo uskladjuju, pa imamo dosta parkova uređenih oko prirodnog stijenja, izmjenjuju se uzvisine i doline. A ponad mjeseta, zapravo ucijepljeno u samo mjesto, nalazi se visoko stijenje na dužini od koja 2 km, izmjenjujući se sa nešto stabala niske breze, grmova vrba, borovnica i mahovine. Prema mjestu stijenje je visoko, a s druge se strane lijepo uklapa u nastavak šume i jezera. U svojoj radosti i zahvalnosti dragomu Bogu za prirodu, poželjela sam na tom mjestu provesti cijelo jedno poslijepodne na duhovnoj obnovi. (I misionari imaju neke zemaljske sne...) Pratila sam vremensku prognozu te mi je uspjelo ostvariti moju želju. I tako sam se našla na cilju.

Dok sam još hodala između drveća i stijenja, vidjela sam dvoje djece: dječaka koji je imao otprilike osam godina i djevojčicu koja je imala otprilike pet godina. Bilo mi je čudno da su ih roditelji pustili da budu sami. Uto sam našla mjesto i sjela na sklop stijenja koje se poredalo kao lijep stolac, kao neko prijetolje. S moje lijeve strane po-

lukružno se nalazila nekakva šipila, s otvorom prema vrhu. Djeca su pričajući došla do mene, a onda se već pojavila jedna mlađa djevojka s još dvoje manje djece. Dvije obitelji su kampirale ondje nekoliko dana pa su djeca koristila vrijeme za upoznavanje prirode svoje zemlje. Islandanima je vrlo važno sresti se sa što više stvarnosti svoje zemlje i svoje povijesti.

Došavši do mene, djeca su me lijepo pozdravila, a jedna od djevojčica započela je razgovor: „A što ti ovdje gore radiš?“ „Molim se, razgovaram s dragim Bogom.“ A onda ono uobičajeno: „Kako se zoveš ti?“, „Kako se zovete vi?“ A onda moja prva mala znatiželjnica pogleda na šipilju sa strane i pita: „A je li ovo Grílin stan?“, i malo prestrašena, ipak podje k šipili. Ja odgovaram: „Možda je nekad bio.“ Brzo se vraća, a ja joj kažem: „Znaš, Gríla ti je postala dobra.“ „A je li“, pita nepovjerljivo, a ipak s nekom nadom i radosno. „I neće mi ništa?“ „Pa ne će, jer si ti dobra.“ „Aaa, a i ona je dobra?“ „Jest, ona je postala dobra, a ti si dobra“, rekoh joj, a to je učini veoma sretnom, pa mi se još jednom približi i upita: „A šta si ti ono rekla, da ti razgovaraš s Bogom. Kako je to – razgovarati s Bogom?“ „Pa znaš,

uvijek kad se molimo, razgovaramo s dragim Bogom.“ „A što mu kažeš?“ „Molim Oče naš, kao što i ti znaš, znaš li? Pa onda mu zahvaljujem što nas sve voli, pa gledam dolje na mjesto i na ovaj kamp gdje su i vaši roditelji, i molim ga da blagosloví sve stanovnike, pa vidi, tamo je cesta, da blagosloví sve one koji se tamo voze, pa vidi, eno i uzletište, da blagosloví one koji putuju zrakoplovom...“

Oči male djevojčice su sjale. Kako dugo će se sjećati ovoga razgovora, ne znam, ali znam da je ušla u moj posvećeni život i u živote svih nas kojima je stalo da ih obuzme radost prisutnosti dobrog dragog Boga, Oca i Spasitelja i Posvetitelja.

Što to sve ima s inkulturacijom? U staroj islandskoj tradiciji Djed Božićnjak nije dobar, drag starac, nego je to 13 ružnih i zločestih sinova ružna i zločesta para patuljaka i u njihovim zločestoćama im još pomaže i njihov crn, zločest mačak. Majka patuljaka se zove Gríla i ona je često mali „problem“ za djecu.

Molitva za pokojnu majku Gabrielu

Jednog svibanjskog dana oko 12,30 sati nazvao me župnik o. David i rekao mi da ga je nazvala luteranska pastorica iz mjesta Bakkafljörður te mu rekla da je u mjestu Þórshöfn naglo umrla Gabriela, mama moje vjeroučenice Sylwije. I zamolio me da odem tamo. U to je vrijeme s. Mireille bila sa mnom ovdje, pa smo obje isle. Župnik me zamolio da odmah krenemo i osta-

nemo koliko bude trebalo da pomognemo Sylwiji, a i njezin tata će sigurno trebati pomoći, jer ne zna ništa islandski. Rekla sam župniku da ne mogu baš odmah, nešto mi drhti živac u oku, pa mu treba kojih 20-30 minuta da se smiri, pa ćemo onda odmah krenuti. To je put od 210 km. Kad smo bile otprilike 40 km do mjesta, župnik je nazvao i rekao da se Gabriela probudila, da je na putu avion koji ju treba prevesti u Reykjavík, ali neka mi samo idemo. Sylwija će trebati našu pomoći još više, jer tata ide s mamom. Budući da poznam tamo narod, već sam puno puta tamo od-sjedala. Mi sestre smo se našle u istoj kući gdje i Sylwija, jer u toj obitelji su tri djevojčice, od kojih je najstarija bila na prvoj pričesti skupa s njom. To je bila veoma dobra okolnost. Marta, majka triju djevojčica, veoma je dobra, strpljiva i razborita, pa nam je uz nju svima bilo lakše snalaziti se u toj situaciji. Navečer, prije spavanja je Sylwija htjela da svi skupa molimo Krunicu Božjega milosrđa – jasno, na poljskome, svi su oni Poljaci, a Marta je imala tekst, pa smo to mogli skladno izmoliti. Nekako odmah poslije molitve dobili smo vijest da je Gabriela umrla. Dakle, to je bilo negdje za vrijeme molitve koju je njezino dijete zaželjelo. No budući da su djeca bila otišla spavati, ostavili smo za sljedeće jutro da im to kažemo. Marta ih nije zvala, jer taj ih dan ne bi slala u školu, pa kad su se probudile same i vidjele koliko je sati, bile su iznena-

đene i čak se veselile kad im je objasnila da danas ne idu u školu. Poslije zajutarka su tek primijetile da smo mi svi nekako ozbiljni, ali uz Božju pomoći i milost, Sylwija je nekako smreno to primila. Čak je prvo pitanje bilo pravo pravcato dječe: „Mama je bila počela meni plesti vestu, tko će to sada dovršiti?“

Dan je prolazio uz pažnju nas odraslih: bili smo stalno s djevojčicama i pratili ih. Bili smo zahvalni dragomu Bogu kako je sve fino išlo. Navečer smo svi bili umorni, djeca pogotovo, pa smo mislili da će što prije na odmor. Tako smo se i dogovorili, i ja baš gledam kad je kupaonica već bila slobodna iza svih i kažem: „Marta, mogu li ja sada?“ Vratim se i molim, sigurna da su djevojčice već pospale, ili možda pospano izmjenjuju posljednja sjećanja na protekli dan, kad ono jedna po jedna dolaze k meni. Mislila sam da ih je dovela značajelja, (a ja onako u habitu, kao i po danu) pa sam pokušala sa smiješkom riješiti njihov „problem“.

A onda odjednom, tihom i svečano pitanje: „A s. Celestino, zar danas ne ćemo moliti Krunicu Božjeg milosrđa?“ „A je li to vama u redu? Niste umorne?“ „Nismo, mi želimo moliti.“ Pozvale su i Martu i njezina muža, i njih troje i nas dvije sestre, svi smo kleknuli na pod i srdačno, srdačno molili.

SALOMONSKI OTOCI
– s. Marta Nikolić

Svećenici na duhovnim vježbama

Dragi prijatelji misija!

Naše drage sestrice nakon tri godine rada pošle su na zasluzeni odmor u domovinu. Tako smo nas dvije ostale same s puno obveza, jer se ove godine slavi 30. obljetnica osnutka Biskupije Auki. Zato su svećenici imali duhovne vježbe u Bumi. Bilo ih je 55 te dvojica biskupa. Početak je bio u nedjelju popodne, 13. srpnja 2014., sa zazivom Duha Svetoga.. Sreća da smo se uspjeli vratiti iz bolnice, jer smo bili odveli bolesnicu.

Predvoditelji su bili lazarići: o. Jose, superior i o. Jeff, obojica profesori iz bosilje. Bili su smješteni kod nas, u naš novi produžetak kuće. A veranda im je služila za pripreme i za malo odmora uz kavu, čaj i kolačice.

Svećenike su smjestili u župnu kuću, a svako selo je trebalo pripremiti posteljinu, sve očistiti i dočekati goste. Svaki dan je jedno selo bilo određeno da donese namirnice iz svojih vrtova. Kako su svećenici iz dosta udaljenih mjesta, a i prijevoz je problem, počeli su se skupljati nekoliko dana prije duhovnih vježbi. Ovim putem zahvaljujem našim dragim Hrvatima iz Australije i hrvatskim katoličkim misijama, koji su nam poslali sjedalice, tako da smo ih mogli poredati te su mogli lijepo sjediti, nisu trebali biti na podu i na malim klupicama. Na sjedalice smo stavili naprtnjaču s blokom za

pisanje, kemijsku olovku, ručnik i sapun. Bili su tako sretni te nam je bilo smiješno vidjeti da su im torbe stalno na leđima.

Tako malo treba za radost! Hvala fra Smiljanu i fra Ivi i njihovim župljanima u Sydneyju i Wollongongu. Otac biskup Chris im je poklonio bijelo-zelene štole, s motivima "Rastimo zajedno u Kristu". Štole je šivala s. Ruža.

Dani su prošli u molitvi i ugodnu raspoloženju. Svaki dan navečer prikazan im je jedan film, prema temi dana. Hvala Bogu, sve je prošlo u najboljem redu, imali smo puno posla: crkva, sakristija, bolesnici, čaj, kava i ostalo... Usto je s. Ruža imala posla šivajući albe onima čine su istrošene ili je nisu imali. Na kraju su svi bili uredni, a onima kojima nije stigla, obećala je naknadno sašti.

Naša biskupija je bogata zvanjima, ima svećenika, ali, nažalost, mnogi se daju neurednu životu, pa vam ih preporučujem u svete molitve, da budu na ponos Bogu, Crkvi i svojemu narodu.

Da provedu u život ono što su slušali – biti nositelji Krista, svjedočiti Krista, rasti u Kristu, poput Blažene Djevice Marije, koja neka im bude uzor. Marija, majka svećenika, neka ih prati i čuva.

Završno euharistijsko slavlje bilo je svečano. Zbor sela Maeana uzveličalo je slavlje svojim prekrasnim pjevanjem. Nije izostavljen ni narodni običaj – ples uza svečano donošenje evanđelistara na oltar. Nakon slavlja bila je svečana zajednička večera, a nakon večere narodni ples i pjesma, što je potrajal dugu u noć. Već u rano jutro počeo je razlaz. Mi smo odveli oce

na brod. Toliko je padala kiša da sam rekla da za njima plače nebo i da andeli rone suze... Gospodin neka ih prati i blagoslovi na putu te sretno stignu na cilj i budu ponos Bogu i povjerenomu stadu.

Hvala za molitve i žrtve, kao i za materijalnu pomoć, da bismo mogli drugima pomagati.

Zahvalne sestre Ruža i Marta iz Bume

Hrabro svjedočiti Evangelje

Susret misionara u Sarajevu

? Uzoriti, ovo je lijepa prigoda za razgovor, jer se kod vas u Sarajevu održava 26. susret misionara i Vi ste domaćin tog susreta. Što za vas predstavlja ovaj susret misionara?

! Moj prethodnik nadbiskup Čekada bio je veliki animator misijskih djelatnosti i on je ponovno osnovao Misijsku središnjicu u Sarajevu i ovdje je bilo sjedište Nacionalnog ravnatelja Papinskih misijskih djela. A kad su se stvorile dvije biskupske konferencije, onda su se odvojila dva nacionalna ravnatelja, ali su ostala povezana i zajednički izdaju *Radosnu vijest*. Onda sam u dogovoru s ravnateljem Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini odlučio da bi bilo dobro da pozovemo misionare na jedan susret u Sarajevo, jer mi smo na svoj način misijska zemlja i na svoj način želimo da to bude jedna poruka radosne vijesti u Bosni i Hercegovini i

zato smo ih pozvali i vrlo sam ugodno obradovan da se tolik broj misionara odazvao na ovaj naš susret i da su se okupili i različiti biskupijski ravnatelji, tako da smo ovo druženje doživjeli vrlo ugodno. Posebno mi je draga da su misionari tako opušteni i radosni te zadovoljni što doživljavaju taj susret. Vidim da smo izmijenili lijepa iskustva, koja je bilo zanimljivo slušati. To je prava knjiga života. A tu je i poticaj nama na ovim prostorima da živje i zauzeti animiramo pastoral misija, kako bi Crkva disala misijski, svjedočila misijski i zauzela se misijski, a onda izmolili i druga misijska zvanja, jer to je Isusova zapovijed: „Idite po svem svijetu i propovijedajte evanđelje!“ Ne smijemo se zatvoriti u svoj mali svijet, bilo svoje načije, bilo svojeg kraja ili zavičaja, nego trebamo imati pravo, evanđeosko srce. Poći ljudima, doći ljudima i donijeti im poruku evanđelja, svjedočiti uskrslog Krista, donijeti radosnu nadu života i vjere u svagdašnjem životu koji živimo.

Osobni doživljaj Afrike

? Čuli smo da ste i Vi bili u misijama?

! Zapravo, ja sam samo pohodio misiju, jer smo mi u Bosni i Hercegovini organizirali pomoć izgradnje jedne crkve. I kad je ta crkva bila završena, onda me je misionar Boris Dabo pozvao u Zambiju i tamo sam pošao zajedno s bivšim ravnateljem Papinskih misijskih djela mons. Tomom Kneževićem. Nas dvojica smo tako pošli u taj svijet i prvi put stupili na afrički kontinent te na poseban način doživjeli, izbliza, što to znači živjeti s tim ljudima. To je jedna nova kultura, jedan novi svijet, jedna nova klima, jedno novo ozračje.

? Prenesite nam svoj osobni doživljaj Afrike!

! Za mene je prvo bio doživljaj novog ozračja. Potpuno je to drukčija arhitektura, drukčije ulice, drukčiji ljudi, drukčiji mentalitet hodanja. To je meni posebno bilo simpatično doži-

vjeti kad smo došli u Zambiju. A onda smo zajedno s misionarom sjeli u njegova kola i pošli u misijsku postaju. Bio je to velik i dalek put. Dalek zato što je takav put. To je vrlo loš put. Skakali smo s rupe na rupu i vidjeli upravo ona mala sela, male kućice, u koje jedva mogu ući i spavati. Vani se sve kuha. Misionar mi je pokazivao župe i krajeve uz koje smo prolazili, tako da sam u malo dana bio prepun dojmova, a na poseban način kad smo došli u misijsku postaju i kad smo vidjeli te njegove gradnje: mlin, ambulanta, škola, crkva i njegova jadna, mala kućica gdje živi. I kako je organizirao da ima toplu vodu. Sve je to vrlo interesantno i onda sam video što znači imati dosjetljivosti. Mi obično mislimo o tim ljudima da nemaju kulturu. Oni imaju svoju kulturu. Mi ni izdaleka nemamo njihova duha. Prvu večer su počeli dolaziti. Dva dana su putovali da dodu na tu posvetu crkve. Gladni, nisu ništa jeli, ali stalno su pjevali. Ja sam se pitao odakle im energija. A onda je nastalo kuhanje večere – obična pura i malo začina. To je bila njihova večera. I onda iza toga bubenjanje. Jasno da se od tog bubenjanja ne može spavati. Oni između sebe znaju točno koji je ritam iz kojega sela i čim tko bubenja, odmah znaju iz kojega je sela. Sutradan sam slušao zborove kad su vježbali. Mi nemamo ni izdaleka takve zborove. Skoro se možemo zaštijetiti kakva je to nošnja, kakav stil dirigiranja i ritma. To je za mene bilo pravo čudo doživjeti te ljudе koji su puni života. I sad ja kažem misionaru Borisu da će imati jednu misu tihu, a on kaže: "Imat ćemo, ali vidjet ćemo kako će biti." Međutim, ta misa nije bila obična misa. Trajala je najmanje sat i pol. Dakle, kod njih vrijeme ne igrat ulogu. Oni imaju vremena za pjesmu, molitvu, a ono što sam duboko doživio je kako znaju poštovati Svetu pismo, s koliko pjeteta prilaze Svetom pismu, kako ga poljube, s koliko pomnje čitaju. Ja sam se zastidio toga njihova stava prema Svetom pismu. To je cijela lepeza doživljaja, koju je teško u nekoliko riječi opisati, ali mi je dragi iskustvo i nisu to samo uspomene, nego osjećaj povezanosti u molitvi s tim narodom.

Položaj Crkve u Bosni i Hercegovini

?

Pastir ste Crkve koja živi u okruženju koje joj nije uvijek

naklonjeno. Kako biste u nekoliko riječi opisali situaciju Hrvata katolika u Bosni i Hercegovini?

!

Mi katolici doživjeli smo posebno teško stanje nakon Domovinskog rata, jer smo statistički prepolovljeni. A i u građevinskom smislu, kao posljedica rata, 60 % naših objekata je oštećeno ili potpuno uništeno. Međutim, ono što smatram da je najvažnije, to je da moramo hrabriti ljudе da se ne boje života. Jer smo mi, živeći s muslimanima i pravoslavcima, pogotovo tamo gdje postoji animozitet, pozvani smo svjedočiti za vjeru, svaki dan dokazivati svoj identitet, kako nacionalni tako i kulturni i vjerski. Ta naša povezanost je vrlo važna. Doživljavamo da je politika veoma razjedinjena i da zapravo ne čini ono što je potrebno da bismo imali ista prava. Bez obzira na to, Crkva živi kao da je sve normalno. Živi navještajući, propovijedajući, katehizirajući, slaveći sakramente, slaveći svetu misu. Borimo se da obnovimo crkve. Zapravo, nije nam cilj samo obnoviti crkve, nego želimo da ljudi dožive u tim crkvama svoj simbol identiteta, svoj znak opstanka na ovim prostorima. Meni je kao pastiru važno hrabriti svećenike da ne klonu duhom upravo u tome poslanju nošenja nadе, jer kršćanin nikada ne smije izgubiti nadу. Nikada se ne smije osjetiti sam i izgubljen, jer čovjek s Bogom nikada ne može izgubiti.

?

Kad bi Vam sada došao tko od Vaših najodličnijih svećenika i rekao Vam da bi htio oticí u misiji, npr. u Afriku, kako biste reagirali?

!

Radosno! Bio bih zadovoljan, jer mi se ne smijemo zatvoriti u svoj svijet. Ako dajemo, dobit ćemo. Tako da se ne bojim da bih time bio umanjen. Time ćemo samo dobiti jedan novi duh, jedan novi osjećaj crkvenosti i novu snagu. Isto tako kad mi tko, npr. spomene da bi išao u redovnike, našalim se i odgovorim: "Hvala Bogu, radujem se da postaješ savršeniji." Mi ne možemo Bogu stati na put. Ako je to Bog pozvao, tko sam ja da se mogu prepriječiti između Boga i poziva.

Budućnost Crkve u Hrvata

?

Vaša poruka za kraj: kako vidite budućnost Crkve u

Hrvata, posebice u Bosni i Hercegovini?

!

Slojevito. Prvo, biološki gledano, onaj voli Hrvatsku tko ljudi količku. Tko god se diči grbom i zaštom, a ne voli potomstvo i život, to je lažna ljubav. Drugo, kada gledamo kulturno odnosno etnički, moramo znati da je naš život samo jedan i da ga moramo tako živjeti da u budućnosti postignemo jedan ostvareni život, a za prošlost da ostavimo svjetli trag. A kad gledamo vjernički, više ne smijemo biti ovako mlaki i bezlični. Ne smijemo dozvoliti da smo katolici, a u javnom životu se ne vidi da smo katolici. Kukavčluk je dozvoliti da se katoličanstvo povlači pred agresivnim sekularizmom i relativizmom. Moramo biti hrabriji u nametanju svojeg uvjerenja u javnosti, ne smijemo se povlačiti u javnosti. Smatram da katolici moraju hrabrijе svjedočiti ono što jesu.

Razgovarao Saša Ričković

Nadbiskup Vinko kard. Puljić

Posebni miljenici Isusovi bili su djeca, siromašni i patnici. Matijev evanđelist zapisa govor o Posljednjem sudu (Mt 25, 31–46), gdje nam Isus postavlja osnovna pitanja naše vjerničke zrelosti na Sudnjem danu te zaključuje: "Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste." (Mt 25, 40)

Vidimo tako jasno da se Isus izjednačuje s onima koji su najmanji, koji pate, koji trebaju drugoga kao bližnjega. Ne može se ići za Isusom zanemarujući tu njegovu riječ, koja

Da se kršćani, nadahnuti Božjom riječju, zalažu u služenju siromašnima i patnicima.

je izazov za ostvarenje u vjeri. Nitko od nas ne će položiti ispit vjere bez usvajanja toga Isusova stava.

Naše će kršćanstvo istinski biti plodno po rastu u solidarnosti, uz osjećaj za one koji trpe i koji nas trebaju. Bog želi činiti djela ljubavi po nama, jer time mi postajemo bliži Bogu, otvaramo oči vjere da Isusa prepoznamo. Samim tim unosimo istinsko svjetlo vjere u život naših bližnjih, kojima mi moramo postati bližnji.

U opasnosti smo da otupimo duhom slušajući o svim tragedijama u svijetu. To postaje, gotovo bih rekao, normalno; važno je samo da ne do diruje moj život. Zato se riječ Božja ne da oguglati, niti otupiti duhom, nego čuva naše oči vjere, da uvijek prepoznamo Isusa u onima koji prolaze teška iskušenja.

Koji puta će nas potresti i istinski stresti uočavajući te patnje koje mali čovjek podnosi, gdje se nadvila sila i nasilje. Ako im već ne možemo smanjiti patnje, moramo istinski dići glas

u obranu čovjeka, njegovih prava i njegova dostojanstva, možemo istinski moliti da Bog zaustavi zlu ruku koja otima, progoni, ubija i izrabljuje. Moramo istinski i dići glas da moćnici ovog svijeta ne podržavaju dvostruka mjerila, nego se zauzmu u zaštitu čovjeka. Molitvom ćemo sačuvati naše plemenite osjećaje za patnike, a onda tražiti način da ih stigne i moja dobrota srca, jer ću tako postati bliži Isusu i spremiti se za onaj „završni ispit“ na Sudnji dan.

Ova misijska nakana treba pokrenuti sve kršćane da riječ Božja bude istinski izazovna i pokretačka snaga, da izgrađuju javno mnjenje te da se tolika sredstva koja se troše u naoružanje i u utru za prestiž ipak prenamijene za izgradnju boljeg sutra za sve ljudi. Posebno moramo dići glas protiv onih koji perfidno šire zarazne bolesti iz raznih interesa te mali čovjek stradava kako bi oni postigli svoj profit.

Šutjeti ne smijemo. Moramo govoriti i Bogu i moćnicima. Moramo otvoriti srce dobroti, da manje zla bude u nama i među nama.

BAHREIN

Kralj darovao zemljište za gradnju katoličke katedrale

Katedrala koja će biti izgrađena u Bahreinu, na terenu koji je osobno darovao bahreinski kralj, bit će posvećena Našoj Gospo od Arabije. Veliko je zadovoljstvo zbog toga, u razgovoru za Radio Vatikan, izrazio biskup Camillo Ballin, apostolski vikar Sjeverne Arabije, koji je također uputio apel za poštovanje i potporu svim vjerskim manjinama.

Zemljište je za gradnju crkve darovao kralj Bahreina, Hamad bin Isa Al Khalifa, a riječ je o terenu od gotovo 9000 četvornih metara – rekao je biskup Ballin napominjući da je kralj bio vrlo zadovoljan kada je saznao da će crkva biti posvećena Našoj Gospo od Arabije. Naša Gospa od Arabije je, naime, takoreći „sestra blizanca“ Našoj Gospo Fatimskoj i Lurdskoj! – istaknuo je biskup.

Govoreći o gradnji crkve, biskup je Ballin rekao da radovi još nisu počeli. Za sada je izabran nacrt koji je vrlo jednostavan, a predstavlja židovski šator tijekom progonstva – napomenuo je biskup te dodao da će crkva moći primiti 2300 ljudi. Na lijevoj će strani biti kapela Presvetoga Otajstva, a na desnoj kapela posvećena Našoj Gospo od Arabije. Na novinarovo pitanje hoće li crkva

imati zvonik vidljiv izdaleka, biskup je odgovorio potvrđno, ali je dodao da ne želi isticati raspelo ili neke druge vjerske znakove. Ne zato što je to zabranjeno ili zato što kralj to ne želi, štoviše!, – istaknuo je – nego zato što ne želimo izazvati eventualne reakcije fundamentalista.

Govoreći potom o apostolskom vikarijatu Sjeverne Arabije, biskup je Ballin rekao da ima pedeset svećenika, te da se susreću dva puta godišnje. Nažalost, nemamo nikakvu redovničku kuću pa se moramo sastajati u hotelu. Zbog toga sam mislio, zajedno s crkvom, izgraditi i prostorije za duhovne vježbe svećenikâ, laikâ, izvanrednih djeliteljâ pričesti. Potrebno je mjesto na kojem bismo se mogli sastajati, i koje je središnje za sve zemlje koje obuhvaća ovaj vikariat; stoga smo izabrali Bahrein – objasnio je biskup te dodao da mu je kralj dao bahreinsko državljanstvo i putovnicu, što mu omogućuje slobodno kretanje među povjerenim mu zemljama. Napomenimo da, osim Bahreina, Apostolski vikariat Sjeverne Arabije obuhvaća Kuvajt, Katar i Saudijsku Arabiju.

Osvrnuvši se potom na dramatično stanje kršćana na Bli-

skom istoku, biskup je istaknuo da je bahreinski kralj izrazio spremnost pomoći kršćanskim obiteljima iz Mosula u Iraku, te također primiti 200 obitelji u Bahreinu. To pokazuje njegovu velikodušnost prema kršćanima – primijetio je biskup napomenuvši da se svi muslimani protive progonima, pogotovo oni umjereni. Sve manjine, valja podupirati – dodao je biskup – jer svaka je osoba Božje stvorene, bilo da je riječ o kršćaninu ili ne. I muslimani imaju manjine. A svaka manjina ima pravo postojati, živjeti, jer svaka je osoba ljudsko biće, zašto bi stoga trebala biti podvrgnuta tlačenju, strijeljanju, brzom izvršenju kazne, kradama, nametanju vjere? Zašto? – upitao je biskup te istaknuo da svaka osoba treba slobodno izabrati religiju koju želi, živjeti u poštovanju ljudske osobe, ljudskoga društva, i prema ljudskim pravima. Svaku je osobu Bog stvorio; stoga, kao Božje stvorene ima pravo živjeti vlastiti život, ljudski i vjerski, kako želi – istaknuo je na kraju apostolski vikar Sjeverne Arabije. (RV)

JUŽNA KOREJA

Papin zagrljaj osoba s poteškoćama

Papin posjet bio je „uspjeh s vida vjere, medijskog pokrivanja, organizacije.“ Papa Franjo je ostavio “neizbrisiv trag” među katolicima i nekatomcima. No ako bi trebalo navesti “najznačajniji trenutak, koji će ostati utisnut u sjećanju Korejaca, onda je to posjet Selu cvijeća gdje se susreo, zagrljio i nje-govao napuštene i osobe s poteškoćama”, izjavio je to

mons. Peter Kang U-il, biskup Chejue i predsjednik Korejske katoličke biskupске konferencije za Agen-ciju “Fides”.

Biskup je rekao: “Papa Franjo je ostavio dobar dojam na cijeli korejski narod. Bio je s nama tijekom nezaboravnih trenutaka poput proglašenja svetima korejskih mučenika. No posjet Selu cvijeća (Kkottongnae u Seulu) bio je poseban

posjet. Papa je htio pozdraviti svakoga ponaosob te je tamo proveo više vremena od predviđenoga, oko sat vremena. Iz tog je razloga morao preskočiti slavlje večernje molitve s redovnicima. Papa Franjo je rekao da je važno moliti, no jednak je važna pažnja prema poslijednjima, mladima. I sam sam bio iznenaden tom spontanošću. Papa je htio naglasiti svoju blizinu slabim:

ma: to je važna poruka za našu kršćansku zajednicu u Koreji.” Što će takav pristup ostaviti Crkvi u Koreji? “Za nas to znači da duhovnost mora biti isprepletena pažnjom prema drugima, osobito onima na rubu društva. Papin konkretni stav, njegova blizina mladima dat će novi poticaj cijeloj Crkvi u Koreji.” “Svi Korejci”, nastavio je biskup, “postavljaju si ključno pitanje današnjice,

nakon što je Papa posjetio Selo cvijeća, a što je bilo vrlo široko medijski pokriveno."

"Među ostalim značajnim trenutcima izdvojio bih zagrijaj upućen obiteljima žrtava stradalih u pomorskoj nesreći trajekta u

Sewolu. Papa se zaustavio nekoliko minuta s njima. Jednostavno ih je zagrljio i s njima podijelio patnju. Bez riječi, jednostavno bivajući uz njih tih nekoliko trenutaka. Bio je to snažan znak duhovne blizine, koji nikad ne ćemo zaboraviti."

Papin posjet, naglasio je mons. Kang U-il na završnoj konferenciji za novinare, "ostavio je snažnu poruku mladima u Aziji: Probudite se i bdijte!", a korejsko društvo je podsjetio da se "protiv siromaštva ne može boriti

samo sterilnim oblicima milosrda". "Mir na Korejskom poluotoku – rekao je biskup – počet će razmjenom mišljenja, koje se temelji na bratstvu, trebamo razgovarati sa svojom braćom, u Božjoj prisutnosti." (Agencija "Fides")

AUSTRIJA

Europski susret predstavnika organizacije "MIVA"

Krajem srpnja održan je europski susret predstavnika "Mive" ("Misija vozila") u mjestu Stadl Paura, u Austriji. Domaćin susreta je bila "Miva" Austria. Na sastanku su sudjelovali predstavnici europskih organizacija "Mive" iz Austrije, Velike Britanije, Nizozemske, Švicarske, Poljske, Slovenije, Slovačke i Hrvatske.

Akcija "Miva" nastala je 22. ožujka 1927. godine u Kölnu, a ideju za nju je dao o. Paul Schulte. Njegov najbolji prijatelj, o. Otto Fuhrmann, koji je otisao u misije, umro je od malarije u Namibiji. Cijeli tjedan su ga vozili i nosili na ramenima do bolnice. Došao je prekasno i sljedeći dan je umro. To da misionari nemaju niti osnovno prijevozno sredstvo za pomoći sebi i drugima je o. Paula Schultea veoma pogodilo te je po Europi počeo tražiti darovatelje za kupnju misijskih vozila.

Inicijativa o. Schultea je zaživjela i nadživjela njegovu ideju te su tako osnovane različite grane "Mive" u raznim zemljama. "MIVA" Njemačka osnovana je 1927., koja se nakon rata pretvorila u organizaciju "MIVA dijaspora". Ubrzo je ideja o misijskim vozilima prošla granice. Od njemačke organizacije 1932. nastaje "MIVA" Švicarska, a u Nizozemskoj nastaje 1935. godine. Nizozemske kolege pomogle su u pokretanju "MIVA-e" SAD, koja je osnovana 1971. "MIVA" Austria pokrenuta je 1949. godine te je pomogla u osnivanju "MIVA-e" Velika Britanija (1974.), "MIVA" Južna

Koreja (1981.), "MIVA" Slovenija (1987.), "MIVA" Slovačka (1998.), "MIVA" Poljska (2000.) i "MIVA" Australija (2002.). Posjetom djelatnika Nacionalnog misijskog ureda Hrvatske Misijском središtu u Ljubljani pokrenuto je i osnivanje "MIVA-e" Hrvatska 2010. godine, a zatim je 2012. pokrenuta i "MIVA" Bosna i Hercegovina. Međunarodna obitelj "MIVA" tako trenutno obuhvaća trinaest nacionalnih organizacija.

Predstavnik "Mive" Hrvatska je dočekan s oduševljenjem te su sudsionici ponovo slušali o razvoju akcije u Hrvatskoj. Posebno su poхvalili kvalitetne materijale i sve što je u tom kratku vremenu postojanja napravljeno.

Naravno, svaka "Mivina" akcija rasla je i razvila se na različite načine, ovisno o čimbenicima kao što su nacionalna kultura, lokalna crkvena struktura, povijesne veze sa misijskim zemljama itd. Na susretu je bilo vrlo zanimljivo usporediti, raspravljati i razmišljati o našim različitim načinima rada, no cilj je isti – poboljšati živote potrebnim ljudima u misijama, a naročito onima koji žive u udaljenim zajednicama, dajući im pristup svećeniku, školi, zdravstvenoj skrbi te drugim oblicima podrške.

"MIVA" Austria ima jedan glavni događaj svake godine, u nedjelju najbliže Sv. Kristoforu (svetcu zaštitniku putnika). "MIVA" Velika Britanija se razlikuje od drugih po tome što njihov svetac zaštitnik nije sv. Kristofor, već sv. Terezija od Djeteta

Isusa, suzaštitnica misija. "MIVA-u" Slovačka pokrenuo je jedan grkokatolički svećenik; vrlo je mala i organizirana je unutar jedne biskupije. "MIVA" Poljska pomaže samo svojim poljskim misionarima, kojih je mnogo, dok "MIVA" Velika Britanija, Nizozemska i Švicarska gotovo i nemaju svojih misionara, pa pomažu lokalnoj Crkvi i organizacijama.

Svaka od njih je vrlo različita, no zajednički je cilj – prikupiti sredstva namijenjena za kupnju prijeko potrebnih vozila misionarima, kako bi tim vozilima nekome bio spašen život ili vraćeno zdravlje, omogućen put u školu ili jednostavno dovesti misionara k ljudima koji ga željno iščekuju.

Ines Sosa Meštrović

Posjet misionarke iz Brazila

Ovoga ljeta, točnije 1. srpnja 2014. Đakovo je posjetila s. Beatrica Krstić, misionarka iz Brazila. U Nadbiskupijskom misijskom uredu pozdravila je članove misijske skupine đakovačke Župe Svih svetih i prikazala im kratak film o svojem misionarskom radu. Naglasila je kako je njezino poslanje kretnulo upravo iz Đakova, gdje je kao milosrdna sestra Svetoga križa primila misijski križ od biskupa Čirila Kosa, a koji ju je pratio tijekom 35 godina misionarskoga rada u Brazilu. „Ljudi u Brazilu vole križ i vrlo rado ga nose, osjećaju se više povezani s mukom Kristovom“, rekla je s. Beatrica objašnjavajući zašto Brazil zovu Zemljom Sv. Križa.

Ukratko je, uz prikaz filma o radu misionara, objasnila kako je sjedište sestara

misionarki glavni samostan u Salvadoru i tamo one rade sa starim osobama koje su napuštene, a financiraju se uz pomoć donacija. Također posjećuju udruge i ustanove koje rade s djecom, a uz pomoć donacija iz Europe financiraju Centar za djecu siromašnih roditelja, u kojem skrbe o 40-ero djece u dobi od 3 do 6 godina.

Vode i biblijske skupine, čiji članovi posjećuju siromašne obitelji. „Posjećujemo i jednoga gluhonijema i slijepa čovjeka i radost je vidjeti kako on prihvata život i sretran je s malo – ne znam treba li on više nas ili mi njega“, kaže s. Beatrica i objašnjava kako je svaki posjet tomu štićeniku neopisiv doživljaj. Njihova župa broji 130 000 stanovnika i s. Beatrica pomaže i u pastoralu, no kaže kako

je pomoć laika uvelike potrebna. Misionarke rade i u dječjem selu, koje je nastalo od 12 kuća, odnosno sirotišta, a imaju različite programe: program za djecu od 7 do 14 godina i

program za mlade od 15 do 20 godina. U ove programe uključeni su športovi, kulinarstvo, izrada rukotvorina, rad na računalu i dr., a njima dječu i mlade pripremaju za život. Žene u dobi od 15 do 60 godina uče pekarski zanat i mogu se poslje toga zaposliti.

Pastoral zatvorenika jedna je od zadaća misionarki u Brazilu i s. Beatrica zajedno s laicima posjećuje muški zatvor s 240 zatvorenika, od kojih je oko 200 mlađih

osoba. „Svi smo mi pozvani pomagati misiji, po svojem krštenju“ – naglasila je s. Beatrica i dodala: „Nije misionar samo onaj tko ide po svijetu, već i onaj tko radi za misiju i daje za misije.“

Zahvalila je okupljenima na njihovu svesrdnom radu za misiju i nagradila ih brazilskim bombonima od kikirika i platnenim narukvicama iz brazilskog svetišta, na kojima je spomen: „Sjećanje na Gospodina od dobrog svršetka“.

Sanja Rogoz-Šola

BLATO NA CETINI

Korizma i ljubav za siromahe

Mi učenici prvog i drugog razreda Područne škole u Blatu na Cetini cijelu prošlu korizmu činili smo dobra djela. Za učinjena dobra djela na bijeli križ smo crtali sunce, svjeće, križiće... Za ono loše crtali smo čavle, oblake, trnje, kamenčice, munje... Tako

oslikanim križevima ukrasili smo uskrsni pano u našoj učionici.

Ljubav prema siromašnoj djeci u misijama pokazali smo odričući se slatkisa i kompjutorskih igrica. Svoj dar donijeli smo u školu u misijskoj kutijici. Kad smo sve prebrojili, bilo je

331,95 kuna i puno radoosti. Još malo smo dodali i zaokružili na 350,00 kuna.

Uz dar radosno šaljemo pozdrave!

Marko Bartulović, Antonio Franić, Mario Franić, Vice Franić, Roko Perišić i Ivan Smoljanović

U nedjelju 3. kolovoza veliki broj vjernika Župe Gospe od Ružarija u Drnišu dočekao je u župnoj crkvi misionara Borisa Dabu, iz Zambije, koji nas je nakon dvije godine ponovo pohodio. Don Boris Dabo, svećenik Krčke biskupije, misionar je u Zambiji od

DRNIŠ Posjet misionara Borisa Dabe

1983. godine. Otvorio je misiju Shangombo i Lusu, a u siječnju 2011. misiju Ndjoko. Budući da se ovog ljeta nalazio na odmoru u Hrvatskoj, posjetio je i našu župu u Drnišu.

Na župnoj sv. misi, koju je predvodio misionar Dabo, koncelebrirao je župnik fra Petar Klarić te fra Frane Samodol i fra Milan Ujević. Na početku su dvije djevojčice pozdravile misionara, a zatim je župnik izrazio svoju do-

brodošlicu. Zahvalio je vjernicima na veliku odazivu i sestrama franjevkama iz Šibenika, koje su došle za tu prigodu, kao i onima koje djeluju u župi. Liturgijsko slavlje uzveličao je Župni i Dječji zbor Gospe od Ružarija.

Misionar je u homiliji posebno istaknuo kako je molitva važna, ali treba i djelovati. Ne možemo moliti Boga da što učini a mi ostati po strani. Potrebno je učiniti onoliko koliko možemo i koliko nam naše

vijesti iz Crkve u Hrvata

sposobnosti dopuštaju, a ostalo pre-pustiti Bogu.

Po završetku misnog slavlja djeca su predala misionaru darove: dječje radove i svećeničko ruho za novu misiju – Nawindu. Župljeni su se pobrinuli da ne izostane drniški pršut, domaći sir i kruh. Boris Dabo je poklonio zambijske rukotvorine – sliku izrađenu od listova banane te bu-banj, uz duhovitu napomenu da su

to »afričke orgulje«. Nakon izmjene darova u crkvi je nastavljen razgovor s misionarom, a on je izrazio svoje divljenje i zahvalnost Drnišanima na njihovoj velikodušnosti u pomašanju misijama. Potom se u društvu svojih pratitelja, sestre Agneze i zeta Pija zadržao u župnoj kući na ručku sa župnikom fra Petrom, drugim franjevcima i časnim sestrama koje djeluju u župi.

Puni dojmova zahvaljujemo Bogu za susret s našim Borisom, za duhovno obogaćenje koje smo svi skupa osjetili i doživjeli za njegova boravka među nama. Vjerujemo da će našim župljanima to biti podrška u njihovim plemenitim nakanama koje srce ispunjavaju neprolaznom radošću.

S. Augustina Vukančić

MOSTAR

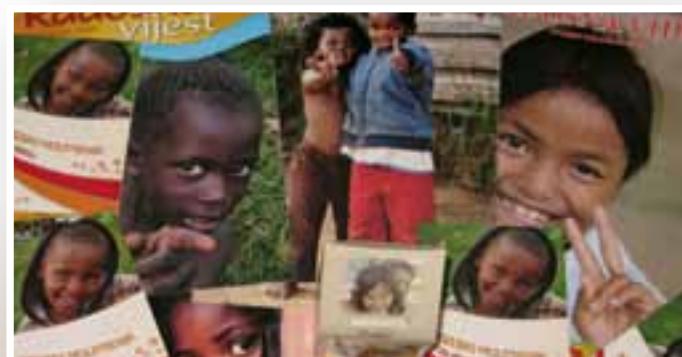
Kršćanska ljubav ne poznaje granice

Kad daješ milostinju, neka ti ne zna ljevica što čini desnica." (Mt 6, 3) Biti nesebičan, imati srce, osjećaj i kršćansku ljubav prema drugomu najljepši je dar koji kršćanin može imati. Tu Kristovu preporuku potrebno je razvijati u najranijej dobi.

Potaknuta tom svješću, s. Matea Krešić je sa svojim vjeroučenicima drugog i trećeg razreda devetogodišnje škole u Župi Marije Majke Crkve u Mostaru i ove godine pokrenula akciju prikupljanja pomoći za misije i misionare, za "male, slatke crnčice", kako ih djeca

vole zvati. Radosti i oduševljenju nije bilo kraja. Spremnost da se pomogne drugima, da se ima srce za druge, velik je dar i milost.

Uz prikupljanje materijalnih sredstava, djeca su svakodnevno prikupljala posebni molitveni dar. Dalj su obećanje da će svaki dan izmoliti Oče naš, Zdravo Mariju i Slava Ocu za svoje vršnjake u dalekoj Africi. Pri svakom vjeronačinom susretu upitani jesu li možda zaboravili na svoje obećanje, odgovarali su: "Nismo zaboravili! Obećali smo Isusu da ćemo moliti svaki dan, a njega ne

smijemo iznevjeriti." Isus je jednom rekao: "Molite, i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte, i otvorit će vam se! Jer svaki tko moli, prima; tko traži, nalazi, i tko kuca, otvara mu se." (Mt 7, 7-8)

Blago vama, djeco, niste ni svjesni svojeg dara i koliko ste veliki u Božjim očima. Neka nam svima posluži primjer vas ma-

lenih. Budimo maleni, tj. ponizni i iskreni kao djeca, i veliki – velika srca i osjećaja za druge. Ako ne možemo materijalnim sredstvima, onda možemo molitvom poduprijeti uspjeh misija i misionara. Bog po našim molitvama može potaknuti mnoga srca na činjenje dobra. Neka molitva ne silazi s naših usana!

SARAJEVO

Dan molitve za progname kršćane u Iraku

Nadbiskup i metropolit vrhbosanski, kardinal Vinko Puljić svojim pismom od 7. kolovoza 2014. pozvao svećenstvo, redovništvo i sav Božji puk na molitvu za progone kršćane u Iraku, na koju je izvorno pozvao kal-

dejski katolički patrijarh Louis Rafael I. Sako. U svom pismu kardinal Puljić, među ostalim, piše:

„Mi koji nosimo još posljedice rata, kao i nemile posljedice stradanja od poplava znamo što znači patiti iskušenja izvan svoga doma i iskušenja nesigurnosti života. Zato ovom molitvom posebno želimo u sebi odgajati duh solidarnosti s braćom u vjeri koja trpe, a u načelu sa svim ljudima koja trpe. Tom molitvom za trpeću obespravljenu braću i sestre, hrabri-

mo i sami sebe na ustrajnost u borbi za jednaka prava i opstanaka na svojim ognjištima.“

Kardinal je u spomenutom pismu odredio da dan molitve bude 10. kolovoza. Budući da se progona naše kršćanske braće i sestara u Iraku nastavlja, kao i u još nekim azijskim i afričkim zemljama, molit ćemo i dalje da Gospodin snaži našu proganjenu braću i sestre, a njihove neprijatelje da urazumi te prestanu bezrazložno i bespravno progoniti nedužne ljudе samo zato što su druge vjere.

Opet „odmor“ u Kabuluu

DR KONGO – Fra Stojan Zrno

Dolazimo u Kabuluu i nalazimo ljudi kako se opet „odmaraju“. Tek što je u selu završila žalost zbog smrti jednog djeteta, umro je jedan starac. Treba opet odsjediti nekoliko dana. Dakle, narod se premjestio samo malo naviše. Blizu rodbina plače, a ostali sjede, jedu i piju, dok ne isprazne kuću, ali i polje i sve što je u njemu. Pričaju dogodovštine, šale se i u razonodi im prolaze dani.

Navečer, uz vatru, glavna tema bijaše lov, jer ovih dana pale savanu. Neki se vraćaju s puno mesa, dok drugi donesu tek nešto malo. Najviše dobije onaj tko pogodi životinju, zatim šef sela, a ostalo podijele svi lovci međusobno. Ako ih je više, oni posljednji dobiju tek malen dio.

Starješina se kršćana naljutio

Bijaše govora i o školi. Ovdje je narod radio više nego drugdje. Dok u drugim selima rade uglavnom učitelji s učenicima, ov dje

seoski poglavari osobno ide skupljati kamenje zajedno s drugima. Jedino smo imali nekih poteškoća i nevolja u kršćanskoj zajednici. Za vrijeme najvećih radova starješina kršćana bio je odsutan nekoliko tjedana. Kad su mu to prigovorili, on se naljutio, pa čak nije htio ni moliti s ostalima. Više od dva sata razgovarali smo s njim. Na kraju su se pomirili i život je krenuo svojim uobičajenim tijekom.

Vraćamo se nazad u misiju. Usput svraćamo u Kimandu. Ovih su dana pokrili crkvu. U subotu su napravili feštu za radnike. U nedjelju su prvi put molili u novoj crkvi. Napravili su klupe tako što su na opeke položili obične daske i svi su lijepo mogli sjesti bez tiskanja, bez gužve. Dosad su molili u jednoj školskoj učionici, zbijeni kao sardine u kutiji.

Završen most na rijeci Tshiwadiju

Tek što se malo odmorih u Kimpanji, čeka me daleki put. Poći ću u Kimungu, misiju fra Ante, da bih

potražio njegov stroj za zavarivanje i njegova radnika zavarivača. Onda ću ga odvesti u selo Ngombe da zavari šine, da bi most bio što tvrdi. Ostao dva dana u selu Ngombe. Ah, koliko ondje ima danguba! Njih desetak radi na mostu, žrtvuju se, a ostali cijeli dan samo sjede i gledaju. Kad već ne će pomoći, da barem hoće poći u svoja polja kopati! Ima ih koji dodu na radilište oko devet sati i već u podne odlaže. Mogu zamisliti kako rade kad ja nisam ondje i ne potičem ih stalno da pomognu drugima. Čak su došla dva policajca koji ih potjeraju, ali oni se samo premjeste i nastave gledati kako drugi rade. Koja razlika između njih i onih u Kabuluu, koji združeno zidaju školu! Ipak, i ovde ima onih koji se danima žrtvuju vadeći iz vode veliko kamenje za most i postavljajući teške šine. Sad nam ostaje samo postaviti iznad šina jedan sloj betona i most će biti gotov. Obilazeći kršćanske zajednice i radilišta u posljednjih nekoliko tjedana prešao sam oko 2500 km po putovima koji goto-

vo ne postoje. Ali sušno je doba, pa se nekako prođe i tamo gdje nema ceste. Treba to iskoristiti i pripremiti što više radilišta, da se može raditi i kasnije, kad počnu padati kiše.

Sretan povratak „turista“

Sretno su nam se vratili „turisti“, fra Ante i fra Filip. Bili su na odmoru u domovini i sretno su, Bogu hvala, stigli u Lubumbashi. A onda natezaće: hoće li vlak voziti ili ne će. Ipak su se ukrcali sljedećega tjedna. Što je to čekati vlak samo jedan tjedan?! Nekada ga treba čekati i puno dulje. Putovanje u Kaminu trajalo je 56 sati. Koliko su se samo puta „odmarali“, na kolodvorima i u savani, a da nitko ne zna zašto. Fra Ante je donio čvrstu odluku: nikad više putovati vlakom! Kao stari, iskusni misionar prvi put je putovao u takvim uvjetima. To je taj naš napredak!

Izgradnja mostova

Sušno je doba vrijeme kad se u misijama obavljaju veliki građevinski radovi. Ove godine mučio sam se s mostovima između sela. Treba povezati ljude jedne s drugima. A sada je vrijeme da gradimo i one druge, daleko važnije mostove, mostove koji spajaju nebo i zemlju, koji će povezivati svetoga Boga i grijesne ljude. Posjetit ću desetak zajednica, i to onih najudaljenijih, koje je nemoguće posjetiti u kišnom vremenu. Iz Kamine polazim vozilom prema Bwanzi. Sa mnom je i Tshilay, koji će me voziti na

motoru s onu stranu velike rijeke Lubilanija. Animator Jean-Marie i vje-roučitelj William pošli su iz Kimpange na biciklima. Dva dana su na putu. Što je to za hrabre, snažne ljude! U Bwanzu stižemo pred večer. Najprije nam pogled pade na našu kuću u kojoj odsjedamo. Nema krova. Vjetar ga odnio. Kažu da će uskoro stavljati novu suhu travu. Ali komu se ovdje žuri? Vrijeme ovdje nije novac. Tako se svi ponašaju. Dobar primjer za to je jedan naš kršćanin iz susjednoga sela kojega ondje zatekosmo. Došao vidjeti svoju kćer udanu u to mjesto i ostao nekoliko mjeseci! Sigurno još dugo ne će napustiti Bwanzu.

Škola prestala raditi

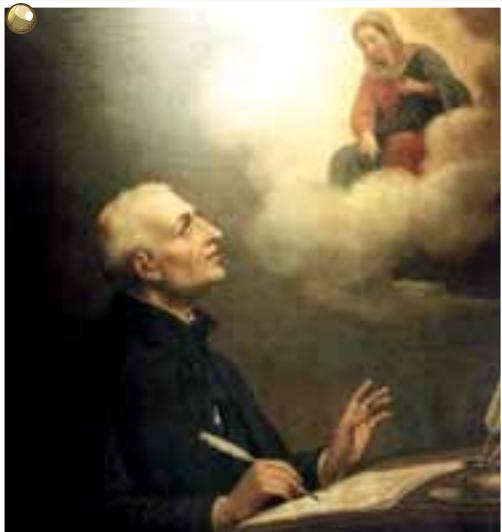
Djeca ni ove godine ne će učiti. Škola je bila metodistička. Nedavno je umro pastor, koji je bio i učitelj u sva četiri razreda. Raspala se i škola i njihova zajednica. Neki posve prestali moliti, a neki prešli k nama. Navečer su pjevači pjevali i plesali oko tri sata. Pitam se kako im samo ne dosadi. Poslije njihova programa nas je nekoliko ostalo uz vatrnu. Razmišljaju o tomu da li se odatle preseći na drugo mjesto, oko 7 km prema glavnom putu, kuda svaki dan prolazi puno naroda. Put do njihova sela slijepa je ulica. Vodi do sela i nema daje. Zato onamo nitko ne zalazi, osim ako ima smrtni slučaj. Nemaju ni soli, ni sapuna, niti drugih potrepština, jer onamo ne dolaze trgovci. Iako bi ti nedostatci bili otklonjeni kad bi

se preselili, selo je ipak razdijeljeno u vezi sa seljenjem. Veći dio njih su za to da ostanu gdje jesu, jer ako se udalje od rijeke, ne će imati ribe. A jesti suhu manjokinu puru, bez mesa ili bez ribe, nije baš poželjno. Pričali smo i o izgradnji nove kapele od tvrdoga građevinskog materijala. Ali zasad ne možemo ništa odlučiti, dok ne saznamo gdje će se zastalno nastaniti. O tome se prvo trebaju oni sami dogovoriti.

Odlazak iz Bwanze u Kaseke

Spavanje nije bilo nimalo ugodno. Suho pruće od kojeg je napravljen „krevet“ popucalo je po sredini i tako sam do jutra spavao zgrbljen poput gudala! Nikakvo čudo da sam umorniji ustao nego što sam legao.

Po velikoj popodnevnoj vrućini napuštamo Bwanzu. Vozilo ćemo ostaviti u selu Kaseke, a mi ćemo motorom u zajednice preko rijeke Lubilanija. Vozim dvadesetak kilometara kroz pustu savanu. Nigdje žive duše. Tek poneka ptica prhne ispred vozila. Koja nenaseljena prostranstva! Velike, široke visoravni presijecaju rijeke i potoci. U selu Kaseke dočeka nas mnoštvo naroda. Popodnevni su sati i nitko sada ne radi. Pjevači nam otpjevaju nekoliko pjesama u znak dobrodošlice. Djeca se nabila oko nas. Nakon rukovanja sa svakim pojedinačno, pa i s najmanjim djetetom, počinju uobičajene „ceremonije“ oko spremanja motora i ostalih stvari za prijelaz preko rijeke.

Blaženi Josip Anchieta - apostol Brazila

je bio vrlo hrabar mirotvorac pa je za vrijeme pregovora, koji su se odugovlačili u nedogled, bio kao talac među ljudožderima Iperoig, najraširenijim plemenom Tomoyosa. Dakako da je bio u stalnoj smrtnoj opasnosti i to od najokrutnije smrti.

Tek godine 1566. Josip Anchieta je zaređen za svećenika, a sljedeće godine pratio je Nobregu na osnivanje jedne ustanove u gradu Rio de Janeiro. Kroz 10 godina vršio je službu superiora, tj. poglavara misije sv. Vinka, a na brzi su mu bili pripadnici plemena Tapuyas ili Miramoviz. Sve povjerene dužnosti i službe vršio je vrlo vješto. Tako je bilo i sa službom provincijala Brazilske provincije koju je vršio od 1578. do 1586. godine. Kad mu je prošao mandat te službe, pošao je u Retiribu i sav se posvetio obraćenju urođenika. Tražio ih je neumorno po prašumama te ih učio da od nomadskog života prijeđu u nova naselja i ondje se za stalno nastane. U Retiribi je 9. lipnja 1597. umro na glasu svetosti. Taj je grad kasnije brazilska vlada po njemu prozvala Anchieta.

Iako je Crkva dosada službeno samo beatificirala bl. Josipa Anchietu, Božji narod u Brazilu slavi ga kao svoga narodnog sveca. Slavi ga zbog njegovih kreposti, požrtvovnosti, čudesa, osobito vlasti nad prirodnim silama, divljim zvijerima i raznim bolestima. Brazilski kulturni krugovi slave ga kao oca i tvorca brazilske književnosti. I njemu se stvarno duguje prva gramatika jezika "tupi". Ona na portugalskom jeziku nosi naslov Gramatička vještina jezika koji se najviše upotrebljava na brazilskoj obali, a doživjela je više izdanja. Sastavio je i Kršćanski nauk i vjerske tajne na način dijaloga a na službu i dobrobit indijanskih katekumena. Pisao je propovijedi, pjesme, napjeve, drame vjerskog sadržaja i to na portugalskom, latinskom, tupi i guarani jeziku.

Uz literarna i nabožna djela imamo od njega i brojna pisma te izvještaje koji daju dragocjene podatke o najstarijoj brazilskoj povijesti. Štovatelje Srca Isusova radovat će podatak da je blaženi o. Josip Anchieta u Guarapary, biskupija Espírito Santo, sagradio crkvu i posvetio je Srcu Isusovu. Bilo je to 100 godina prije poznatih objava Srca Isusovu u Paray-le-Monialu.

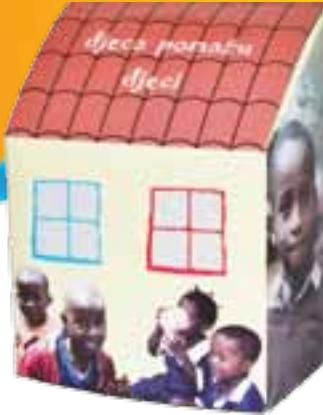
Blaženi O. Josip Anchieta utjelovio je u sebi najodličnije osobine isusovca: misijski duh, pobožnost Srcu Isusovu i Majci Božjoj. Ivan Pavao II. proglašio ga je blaženim 22. lipnja 1980.

Vlč. Odilon Singbo

Sin Kanarskih otoka Josip Anchieta, rođen 19. ožujka 1534. ugradio je svoj život u rast kršćanstva u Brazilu. U Družbu Isusovu stupio je u Coimbri, u Portugalu 1. svibnja 1551. Prije toga je polazio tečaj logike na Sveučilištu u istom gradu. Zanimljivo je da su ga zbog slaba zdravlja dvije godine kasnije poslali na oporavak čak u daleki Brazil, ali Josip je ondje ostao i postao neumoran misionar te prostrane zemlje.

Iskrcao se 8. srpnja 1553. u lučkom gradu Bahia, nekadašnjem središtu Brazila, već je godine 1554. s ocem provincialom, glasovitim misionarom i organizatorom brazilskih misija, Manuelom de Nobrega, sudjelovao u osnivanju nove misije i otvorenju kolegija Družbe Isusove u Piratiningi. Kolegij je otvoren 25. siječnja, na blagdan Obraćenja sv. Pavla, a po njemu je i grad dobio i sve do dana današnjeg sačuvao ime sv. Pavla. To je Sao Paulo. Taj velegrad ubraja bl. Josipa Anchietu među svoje osnivače. On je u njemu bio učitelj gramatike, kako za sinove Portugalaca doseljenika tako i za urođenike. Da bi što bolje mogao djelovati među ovima potonjima, naučio je i njihov jezik, zvan "tupi-guarani". Taj je jezik tako dobro naučio da je na njemu napisao vrijedna djela koja kod stručnjaka jezikoslovaca još i danas uživaju velik ugled.

Napustivši rad u školi o. Anchieta je postao neposredan suradnik Nobrege, pa je tako skupa s njime godine 1563. sudjelovao u pregovorima između Portugalaca i okrutnih domorodaca Tamoyosa, koji su uznemirivali naseobinu sv. Vinka. Njih su protiv Portugalaca potpomagali francuski hugenoti. Anchieta

darovatelji

ZA MISIJE

I MISIONARE:

M. i B. I., Sarajevo, Ana Didak, Didaci 25 KM * don Ivo Šutalo, Studenti 100 KM * darovatelji župe Presvetog Srca Isusova, Sarajevo – Katedrala: Kata Nikolić 200 USD * sestre SMI – Samostan Egipat 200 EUR * Katedrala 290 KM, 30 KN i 10 EUR * darovatelji župa grada Sarajeva i Travnik sa Susretom misionara 427,70 KM * Ivka Stipić, Žepče 500 EUR * Marinko Dusper, Zagreb 75 EUR * Boris Burić, Zagreb 50 EUR * Marija Lepan, Srednja Slatina 75 EUR * Kata Lukač, Grebnice 50 EUR * Gđa Đina, Prnjavor 20 KM * Martin i Mislav Andaćić, Odžak 100 KM * sestre Klanjateljice Krv Kri-stove, Nova Topola 150 KM * vjernici župe Oakville-Kanda: Jelena Peti 50 CD * Marica Francuz 200 CD * Vlado i Ljubica Premužić 100 CD * Ivana i Leo Marasović 200 CD * Pero Perić 100 CD * Martin Perić 200 CD * Mladen Zlomisljić 100 CD * Jelena Piletić 40 CD * Milenka Burazin 60 CD * don Marko Stipić, S. Slatina 200 EUR * Ljubica Jelić, Široki Brijeg 30 KM * Branko Crnjac, Uskoplje 200 KM * Kćeri Božje ljubavi, Novo Sarajevo 300 KM (Uganda) * Ante Sirotković 50 kn * Berislav Bambir 50 kn * Božidar Škarec 100 kn * Danijel Krizmanić 200 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn + 100 kn * Dubravka Trgovec 50 kn + 50 kn * Dušanka Tadić 200 kn * Župa Krapinske Toplice 100 kn + 100 kn * Goran Šipek 50 kn + 50 kn * Hrvoje Cerovac 100 kn * Ivica Petrinović 60 kn + 60 kn * Jelena Marinčić 200 kn * Josip Baranjak 110 kn * Josip Jelić 100 kn + 150 kn * Juraj Brajnović 200 kn + 200 kn * Katica Barić 100 kn * Katja Antić 70 kn + 70 kn * Kazimir Zelić 200 kn * Kipo Buca Željko Emanuel 50 kn * Kristina Filipov 50 kn * M. Hudolin 200 kn * Manda Filipović 100 kn * Marija Baričević 200 kn * Marija Sirotković 50 kn * Maro Kalauz 400 kn * Midhad Huskić 50 kn + 50 kn * Mira Mihanović 100 kn * Mima Poščić 100 kn * Mladenka Lovrović 150 kn * N. N. 50 kn * N. N. 350 kn * N. N. 50 kn * Nevenka Semper 100 kn * Nina Mulc 200 kn * Nina Vodopić 100 kn + 100 kn * Pomak usluge d.o.o. 200 kn * Ružica Tandarić 100 kn + 100 kn * Sanelia Kučar 100 kn * Tomislav Čubelić 100 kn * Veronika Valičević 80 kn + 80 kn * Vinko Klarić 150 kn * Zdenka Podhraški-Relja 20 kn * Zdravka Lovrić 50 kn * Zjaja Zubčić 50 kn + 50 kn + 50 kn * Ante Juričev-Sudac 400 kn * Dragana Antić 200 kn * Dragica Radoš 100 kn * Eleonora Pavlić Škarec 200 kn * Ivana Josipović 100 kn * Josip Rajčić pok. Marka 40 kn * Marija Cerić 500 kn * Mirko Mihić 50 kn * N. N. 100 kn * Nada Hrga 300 kn * Rafael Djaković 50 kn * Vedran Akalović 100 kn * Vedran Cesarec 500 kn * Gordana Radošević 50 kn + 50 kn * Nada Luzina 1.000 kn * Roko Srdarović 50 kn * vč. Ivan Janeš 700 kn * Lucija Gavrić 50 kn * N. N. 200 kn * mons. Tomislav Ivančić 500 eur * N. N. 200 kn * Obitelj Matić 2.600 kn * Kristina Herceg 300 kn * N. N. 1.000 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBNIJE:

A. O., Banja Luka 150 EUR * Ivo Ivesić, Do-nja Golubinja 40 KM * Ljubica Jelić, Široki Brijeg 30 KM * Ljilja Grbešić, Široki Brijeg 200 KM * don Damir i Zdenka Juričin, Pa-

koštane 5.000 EUR (Uganda) * Ante Sabljčić 150 kn * Blaško Kivić 200 kn + 200 kn * Branko Dragojević 300 kn * Dario Maradin 100 kn + 100 kn * darovatelji preko o. Drage Kolimbatovića 4.050 kn + 4.300 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn + 100 kn * Jasna Leko 300 kn * Katica Žampera 200 kn * Luka Paljević 500 kn * Maro Kalauz 400 kn * N. N. 500 kn * Nada Alfirev 100 kn + 100 kn * Pero Petanjak 100 kn + 100 kn * Sandra Cvitanović 20 kn * Stella Sukačić Jakara 300 kn * Zdravko Ruk 1.000 kn * Željka Vodopija 200 kn + 200 kn * Josip Kordić 100 kn * Pave Radonić 300 kn * Roko Srdarović 50 kn * Vera Čargonja 200 kn + 200 kn * Gordana Šižgorić 100 kn + 100 kn * Cvjetka Mijić 100 kn * Gordana Radošević 50 kn + 50 kn * Milka Brunec 200 kn * Marija Mišić 200 kn * Matija Knežević 100 eur * Marija Smoljo 200 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Župa sv. Ilje, Čemerno 61,50 KM * Ljerka Berković 40 kn + 40 kn * Marija Nikolić 50 kn + 50 kn * OŠ dr. Fra Karlo Balic 350 kn * Sanja Nikčević 500 kn + 500 kn * Stjepan Kozelka 50 kn + 50 kn + 50 kn * Štefica Ričko 100 kn * Vesna Varga 247,30 kn * Župa Lastovo 1.000 kn * Niko Rubinić 49,20 kn * Sanelia Jurić 45 kn * Srećko Šešet 50 kn * Župa Pitomača 1.100 kn * Stomatološka ordinacija dr. A. Šimunović 30 kn * N. N. 49 kn * BS, Zagreb 26 kn * Obitelj Šimunjak 63 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:

N. N., Grude 200 KM * Anka i Damir Lončar 100 kn + 100 kn * Mario Preden 800 kn + 1.000 kn * Gordana Šižgorić 50 kn * Nikola Crnković 100 eur + 100 eur * Župa Dobri Pastir, Brestje 70 kn * Svećenici Hvarskog dekanata 1.500 eur

ZA GLADNU DJECU:

A. O., Banja Luka 150 EUR * Dijana Blaže-vić, Banja Luka 100 KM * Ruža Urdih, Banja Luka 50 KM * Slavko Burić, Mostar 100 KM * Jure Rupčić, Ljubiški 1.000 KM * Irena Šimić, Humac 30 KM * s. Judita, Banja Luka 40 KM i 150 KN * Ante Sabljčić 150 kn * Božidar Ravenščák 300 kn * Gordana Uglešić 600 kn * Marinko Hudolin 200 kn * N. N. 120 kn * N. N. 240 kn * Obitelj Majić 700 kn * Štefica Himmerlech 100 kn + 100 kn * Rajko Šikić 500 kn * Cvjetka Mijić 100 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Ivana Doko, Čitluk 50 KM * Komping d.o.o. – Vitez 100 KM * Anda Mihaljević, Nova Bila 50 KM * Anda Mihaljević, Nova Bila 50 KM * Benedikt Pehar 300 KM * Goranka Rupe 400 kn * Igor Končurat 300 kn * Ivica Koprivnjak 1.000 kn * Mihail Popinjat 200 kn + 100 kn * Senka Dominiković 100 kn + 100 kn * Slavko Oroz 100 kn * Sonja Kovačević 500 kn + 500 kn * Toma Knežević 395 kn * Verica Grbić 270 kn * Zdravko Ruk 500 kn * Željko Nikolić 50 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

Dario Časar 100 kn * Ivanka Vincetić 1.000 kn * Ivka Nedić 50 kn + 50 kn * Kata Šabelja 100 kn + 100 kn * Lidija Petrač 70 kn + 70 kn * Mirna Nothig 100 kn + 100 kn * Mladen Crneković 100 kn * Nikola Tomkić 250 kn * Ružica Medvarić Bračko 200 kn * Siniša Haj-sok 20 kn * Stane Radulović 50 kn * Vesna Mohorovičić 40 kn * Viktorija Vičić 100 kn + 100 kn * Željana Nižić 50 kn * Lucija Dančević Sočak 100 kn + 100 kn * Matija Knežević 50 eur * Spomenka Mandić 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Ilva Miličević 150 kn + 150 kn * Kristina Jurković 200 kn + 200 kn * Ruža Doknjaš

30 kn + 30 kn * Slavica Bilandžić 100 kn + 100 kn * Stjepan Bunjevac 500 kn * Ljiljana Lukčić 200 kn * Marija Rudančić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Ante Sabljčić 150 kn * Igor Pivac 500 kn * Jelena Prskalo 1.000 kn * Marin Babić 200 kn * Milan Čogelja 50 kn + 50 kn * N. N. 100 kn * Obitelj Banović 200 kn * Molitvena zajednica Isus i Marija župe sv. Nikolja, Koprivnica 40.000 kn * N. N. 100 kn * Nikola Topić 500 kn * Romano Tripalo 150 kn * Stana Prskalo 150 kn

ZA IZGRADNJU ŠKOLE U RUANDI:

Davorka Crnoja, Grude 120 KM * don Marko Stipić, S. Slatina 200 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:

Marija Puhačić 40 kn * Stjepan Bunjevac 500 kn * Marija Bartošek i suradnici 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJI:

Robert Skejčić 150 kn + 150 kn

ZA MISIJE KISONGO U TANZANIJI:

Župa Ulice-Brčko 1.100 KM * župa Gradina-Čitluk 2.000 EUR * župa Prnjavor 208,15 KM, 13 KN i 2 EUR i Štivor 196,20 KM i 4,97 EUR * vjeroučenici sa s. Mateom Krešić, Katedrala-Mostar 1.320,65 KM, 220,2 KN i 25 EUR * Đuro Obad, Oakville 100 CD

ZA MISIJE I GLADNE U KAMBALA – DAKAWA, TANZANIJA:

Nadbiskupijski centar mladih „Ivan Pavao II.“ Sarajevo 1.000 KM * preč. N. N., Sarajevo 200 KM

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

Matija Knežević 50 eur

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Ivan Bošnjak 100 kn + 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

A. O., Banja Luka 150 EUR * Filip Ščukanec 300 kn * N. N. 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

Anka i Damir Lončar 200 kn + 100 kn * N. N. 500 kn * Marijan i Marija Pupić 200 kn

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Ana Stipić, Luke-Žepče 100 KM * Ankica Topalović 2.000 kn * Matija Knežević 20 eur

ZA AKCIJU MIVU - MISIJSKA VOZILA:

N. N., Sarajevo 2.000 KN * preč. N. N., Sarajevo 100 KM * Župa Pridraga 760 kn * Župa Smilčić 850 kn * Župa Orubica 400 kn * Pero Petanjak 50 kn * Župa Gornja Švarča 200 kn * Roberto Defar 200 kn * Sandra Deltin 100 kn * Pero Petanjak 50 kn * Karmel Marije Bistrice 50 kn * Zdenka Baraba 400 kn * Franjevački samostan, Split 100 kn * IMBM Zagreb 50 kn * Provincija Srca Isusova, Split 500 kn * Marko Gled 100 kn * Sestre Uršulinke, Zagreb 100 kn * Fra Augustin Tomas 250 kn * Slava Fundak 50 kn * Biljana Šunjić 200 kn * Družba Marijinih Sestara, Osijek 200 kn * Vrhovna uprava Službenica Malog Isusa 400 kn * Mate Sobol 50 kn * Juraj Barberić 100 kn * Goran Majer 100 kn * Sestre Služavke Malog Isusa, Slavonski Brod 100 kn * Ivka Sučić 50 kn * Andelka Šitum 200 kn * Drago Šteko 200 kn * Sestre Službenice Milosrda, Vrbovec 500 kn * Branimir Šimurić 200 kn * Komarić Valentin 100 kn * Ines Šupuk-Penzar 500 kn * Marija Kenda 50 kn * Ivan Janeš 200 kn * Ana Škupnjak 100 kn * Bratovština sv. Filipa i Jakova, Ponikve 3.000 kn * Branimir-Ivan Šepc 50 kn * Župa Vrbica 500 kn * Ante Jurišić 380 kn * Franka Vukelić 100 kn * Anica Lipovac 100 kn * Župa sv. Karla Boromejskog, Karllobag 1.400 kn + 1.000 kn * Mauricio Jakus 100 kn * Župa sv. Stjepana Prvomučenika, Štefa-

nje 500 kn * Slavko Zubčić 20 kn * Jerko Vuleta 150 kn * Župa Dubravice 200 kn * Vanja-Ivan Savić 55 kn * Jasna Vinčić i Ivan i Ana Jelenić 100 kn * Fra Jakov Viro 500 kn * Sanjin Juretić 200 kn * Valent Šakač 50 kn * Marija Kurkutović 200 kn * Župa Porodenja BDM, Srinjine 100 kn * Matilda Skender 50 kn * Stjepan Ivorek 50 kn * Božić Dragutin 500 kn * Domijan Lucija 100 kn * Tomislav Kolarević 100 kn * J. Jakčić 50 kn * Milenka Grancarić 50 kn * Župa Bribir 400 kn * Župa bl Majke Terezije, Koprivnica 650 kn * Bogomil Ilijasić 100 kn * Petar Matušan 30 kn * Župa sv. Ivana, Pula 870 kn * Zoran Ljolić 30 kn * Emil Brš 30 kn * Župa sv. Mihovila, Murter 5.000 kn * Župa sv. Nikole bis., Kraljevica 360 kn * Ranka Radonić 50 kn * Marija Bistrović 20 kn * Župa Labin 3.117,14 kn * Župa Svih Svetih, Hrvace 1.000 kn * Ivan i Milka Banko 100 kn * Ranka Brekalo 50 kn * Ruža Matkić Dautanec 100 kn * vlc. Ivan Žufika 990 kn * Petljak-Pleks d.o.o. 100 kn * Slavko Platz 200 kn * Franjevački samostan Gospe Delorite 200 kn * Zoran Šimunić 500 kn * Župa Unešić 400 kn * Karmela Raić 100 kn * Kata Novaković 100 kn * Franjevački samostan, Koprivnica 6.000 kn * Don Stanko Jerčić 500 kn * Župa sv. Martina, Vranjic 1.613 kn * Tomislav Borovac 30 kn * Samostan sv. Jeronima, Martinšćica 2.000 kn * Župa sv. Križa, Rijeka 966 kn * Župa sv. Roka, Veliškovci 200 kn * Župa Nerezine 400 kn * Nevija Kolić 200 kn * Župa Orubica 400 kn * Župa Gola 550 kn * Slavica Ren-

dulić 30 kn * Služavke Malog Isusa 500 kn * Adela Karminski 50 kn * Neda Mirković 100 kn * Župa sv. Barbare, Draž 700 kn * Župa Banjevci 250 kn * Župa Voštane Rože 700 kn * Ljiljana Petohleb 20 kn * Dubravka Židar 40 kn * Žarko Matošević 2.400 kn * Župa BDM Majke Crkve 4.870 kn * Marino Ujić 400 kn * Dragica Horvat 100 kn * Župa sv. Nikole, Zadar 450 kn * Sestre karmeličanke BSI, Slavonski Brod 100 kn * Nada Medić 50 kn * Katarina Rodak 200 kn * Župa Dugi Rat 2.500 kn * Župa Cestica 500 kn * Adelka Nikolić 200 kn * Pavao Lulić 100 kn * Župa Ponikve 5.000 kn * Drago Marević 100 kn * Jagoda Rodman 100 kn * Zdenko Sterc 100 kn * Vladimir Pedić 100 kn * Antonija Peregin 50 kn * Dragica Pinjušić Babel 200 kn * Sestre Služavke Maloga Isusa, Split 500 kn * Antonija Cirkvenić 30 kn * Janja Alupić 200 kn * Zvonimir Raguz 100 kn * Luana Slavčić 10 kn * Ivica Pedić 500 kn * Agata Mudri 100 kn * Župe Kukuljanovo, Škrlevo i Krasica 800 kn * Marija Čimerman 200 kn * Željko Čobanov 30 kn * Župa sv. Antuna Padovanskog, Vojnić 900 kn * Kovaljka Birkic 100 kn * Pavica Hajdić 100 kn * Danko Ivošević 100 kn * Župa Uskrsnica Kristova, Čepin 1.200 kn * Katica Studio 100 kn * Gordana Jurković 200 kn * Župa Petrijevci, Crkveni zbor Satnica 300 kn * Milan Malković 200 kn * Kata Vidović 50 kn * Natko Blagojević 100 kn * Kata Malešević 100 kn * Jovo Lončar 100 kn * Lastrić 100 kn * Jovo Smokvica 200 kn * Lucija Dančević So- čak 40 kn * Ružica Velić 200 kn * Župa Podgorač 570 kn * Tanja Matejčić 100 kn * Župa Antuna Padovanskog, Crikvenica 750 kn * Jela Bilčić 50 kn * Zlata Sobol 100 kn * Mate Grgurović 100 kn * Jozo Škegro 50 kn * Katica Devedija 100 kn * Štefica Himmelreich 100 kn * Krešo Jure 150 kn * Marijana Miloš 600 kn * Župa sv. Petra, Šibenik 700 kn * Pero Petanjak 50 kn * Katica Pavunić 100 kn * Katarina Sprajc 200 kn * Jela Baraćević 50 kn * Goran Babić 30 kn * Župa Vrlika 1.150 kn * Samostan Marijine Sestre, Osijek 200 kn * Župa Tinjan 250 kn * Neda Grgurović 50 kn * Domagoj Galić 200 kn * Mladen Bačelić 50 kn * Cvetka Baljak 30 kn * Župa sv. Ivana Krstitelja, Rab 700 kn * Vanja Prusac 100 kn * Župa Čačinci 200 kn * Samostan Sestara Srca Isusova, Rijeka 1.000 kn * Župa Svih Svetih, Sesvete 500 kn * Katarina Kovač 100 kn * Andrija Javorček 200 kn * Župa Vetovo 1.400 kn * Ante Smoljan 50 kn * Blaženka Trutanić 30 kn * Samostan Sestara Srca Isusova, Crikvenica 500 kn * Janja Rušec 200 kn * Marija Kumanović 30 kn * Nikolina Mičić 100 kn * Željka G. 100 kn * Župa Veli Lošinj 881 kn * Milenka Prgomet 100 kn * vlc. Slavko Patrle 49.200 kn * mr. Blanka Svoboda 100 eur

ZA MASLINOVE GRANČICE

Župa Dobri Pastir, Brestje 750 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

Lidija Miler * Kornelija Ranac * Igea Volarić

Radostna vijest	POUZDANJA	PRKOS	GRČKO SLOVO	MJESTO U EGIPTU	RIJEKA	OTRAGA	MJESTO U INDIJI	ŽENSKO IME	Radostna vijest	PRKOS	RI	PRVO SLOVO	KRISTOVA VJERNICA
ZEMLJA PROGONA KRSCANA									ZEMLJA PROGONA KRSCANA GRČKI GRAD				
PROSUDIVANI												PIĆE	
KRALJICA U ŠAHU												PŠ LI	
PRORAČUNI													
				SKRAĆENICA SLIČNO				AN ZAČIN				ŽENSKO IME ZEMLJA	
				BOGAT LISCEM								ZAMJENICA PRVAK	
				MJESTO U SUDANU								K P	
				ROĐENDAN BDM									

Rješenja iz prošloga broja: MIVA, SARAJEVO, KRISTOFOR

